

Университет за национално и световно стопанство
University of National and World Economy

Университетска изследователска програма

2022

UNWE Research Programme

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

УНИВЕРСИТЕТСКА ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ПРОГРАМА 2022

Научноизследователски проекти на
УНСС, приключили през 2022 г.

ИЗДАТЕЛСКИ КОМПЛЕКС – УНСС
София, 2022

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

UNWE RESEARCH PROGRAMME 2022

UNWE Research Projects ended 2022

UNWE PUBLISHING COMPLEX
Sofia, 2022

СКЪПИ КОЛЕГИ,

С радост разгръщам годишника, който е свидетелство не само за научния потенциал на Университета за национално и световно стопанство, но и за амбициозната посока, която зададохме – да бъдем включени в списъка на изследователските университети.

Минаваме през съществена трансформация във всички основни направления и научноизследователската дейност е основен фокус. Традиционно акцентът винаги е бил върху учебната дейност, сега е време да направим видима и изследователската.

Като ръководство ние предприехме доста инициативи, които целят подобряването на научноизследователската дейност и главно – на публикационната активност. Създаде се възможност за публикуване на сборниците от нашите международни конференции в световните бази данни Scopus и/или Web of Science. Въведоха се нови правила за организация и изпълнение на научноизследователските проекти, като се набляга повече на публикациите, а не на формалната дейност. Увеличи се финансирането на тези проекти. Всички разходи за публикации в световните бази данни могат да бъдат поети от университета. Кандидатстваме за финансиране към фонд „Научни изследвания“ с 12 проекта, които подготвихме през последните месеци, нещо, което не се е случвало през последните години.

Последната инициатива, която беше приета на Академичния съвет, е, че се увеличиха над 20 пъти средствата за стимулиране на публикационната активност – от 15 000 лв. на 300 000 лв. Дадохме възможност на факултетите

също да стимулират своя академичен състав.

Искам всички да разберат, че това е важно за целия университет. Важно е също участието в национални и международни проекти да продължи с ускорени темпове.

Ще припомня ключовата предпоставка, записана в програмата на ЕС „Хоризонт Европа“ и залегнала в дългосрочния бюджет на Съюза до 2027 година – че научните изследвания и иновациите допринасят за осъществяването на приоритетите на гражданите, стимулират производителността и конкурентоспособността и са от решаващо значение за съхраняването на социално-икономическия модел и ценностите ни, както и за намирането на решения, които да ни помогнат да подходим към предизвикателствата по по-системен начин.

Виждале, че с научноизследователската си дейност ние изпълняваме и важна обществена функция – да допринесем за справянето с глобалните предизвикателства на нашето време и за постигането на целите за устойчиво развитие.

Започнах с това, че съвременният свят се променя бързо и ще завърши с това, че трябва да запазим своето място в случването на тази промяна. Успехът все повече ще зависи от способността високите научни постижения да се превръщат в иновации, които да въздействат върху промяната в икономиката и качеството на живот.

Икономическата наука е в подем и ние трябва да сме негов двигател!

ПРОФ. Д-Р ДИМИТЪР ДИМИТРОВ
РЕКТОР

ESTEEMED COLLEAGUES,

I am pleased to unveil the yearbook, which is a testimony not only to the scientific potential of the University of National and World Economy, but also to the ambitious direction we have set - to be included in the list of research universities.

We are going through a significant transformation in all major areas and research is a major focus. Traditionally the focus has always been on teaching, now it is time to make research visible as well.

As management, we have taken a lot of initiatives to improve research activity and mainly publication activity. The possibility has been created to publish the proceedings of our international conferences in the world databases Scopus and/or Web of Science. New rules have been introduced for the organisation and execution of research projects, with more emphasis on publications rather than formal activity. Funding for these projects has increased. All costs for publications in world databases can be borne by the university. We are applying for funding to the Research Fund with 12 projects that we have prepared in recent months, something that has not happened in recent years.

The last initiative, which was adopted at the Academic Council is that we are increased more than 20 times the funds for stimulating publication activity - from BGN 15 000 to BGN 300 000. We gave the faculties the opportunity also to stimulate their academic staff.

I want everyone to understand that this is important for the whole university. It is important also that participation in national and international projects continues apace.

I would like to recall the key premise enshrined in the EU programme "Horizon Europe and enshrined in the Union's long-term budget until 2027 that research and innovation contribute to citizens' priorities, boost productivity and competitiveness and are of crucial for preserving socio-economic model and our values, and in finding solutions to help us address the challenges in a more systemic way.

You can see that through our research activities we also fulfil an important societal function - to contribute to addressing the global challenges of our time and to achieving the Sustainable Development Goals.

I began by saying that the modern world is changing rapidly, and I will end by saying that we must maintain our place in making that change happen. Success will increasingly depend on the ability to translate scientific excellence into innovations that can influence change in the economy and quality of life.

Economic science is on the rise and we must be its engine!

PROF. DR. DIMITAR DIMITROV
RECTOR OF UNWE

Програмен съвет по научноизследователска дейност на УНСС

(от 10.11.2021 г.)

проф. д-р Емил Асенов, доц. д-р Христина Харизанова-Бартос, проф. д-р Вяра
Стоилова, доц. д-р Светла Бонева, доц. д-р Еленита Великова (зам.-председател),
доц. д-р Мария Воденичарова, доц. д-р Мирослав Димитров, доц. д-р Елизабет Йонева,
доц. д-р Ангел Марчев, доц. д-р Екатерина Тошева,
доц. д-р Михаил Мусов (председател)

UNWE Research Programme Council

(since 10.11.2021)

Prof. Dr. Emil Asenov, Assoc. Prof. Dr. Hristina Harizanova-Bartos, Prof. Dr. Vyara Stoilova,
Assoc. Prof. Dr. Svetla Boneva, Assoc. Prof. Dr. Elenita Velikova (Deputy Chair),
Assoc. Prof. Dr. Maria Vodenicharova, Assoc. Prof. Dr. Miroslav Dimitrov, Assoc. Prof. Dr.
Elizabeth Yoneva, Assoc. Prof. Dr. Angel Marchev, Assoc. Prof. Dr. Ekaterina Tosheva,
Assoc. Prof. Dr. Michael Musov (Chair)

Съдържание

Общикономически факултет	10	Въвеждане на професионални практики в УНСС за създаване на собствена медийна видеопродукция.....	42
Иновационни предизвикателства, приоритети и ефекти за фирмите и икономиката на България.....	12	Складови системи в логистиката – управленски практики и тенденции.....	44
Изследване, разработване и въвеждане на иновативни методи в процеса на обучение.....	14	Детерминанти на търсенето на товарни превози.....	46
Финансово-счетоводен факултет	16	Повишаване на икономическата и социалната ефективност на пътническите железопътни превози чрез внедряване на нов подвижен състав.....	48
Иновативната неконвенционална парична политика на водещите централни банки и нейните ефекти за развитите и развиващи се държави, с акцент върху България.....	18	Усъвършенстване на физическата защита на ядрени обекти и съоръжения.....	50
Предизвикателства на интегрираното развитие на знания и умения в съвременното образование по управленско счетоводство.....	20	Стратегически възможности за развитие на възобновяемите енергийни източници в България до 2030 година.....	52
Предизвикателства и проекции в счетоводната система на предприятията от публичния сектор в процеса на изграждане на стандартизирани модели за признаване, отчитане и оповестяване на инфраструктурните активи.....	22	Факултет Международна икономика и политика	54
Изследване на съвременните подходи за обучение по счетоводство с цел адаптиране към изискванията на акредитиращите професионални организации ИДЕС, ICAEW и ACCA.....	24	Тенденции, промени и прилагане на нови образователни практики в обучението по политически науки в УНСС.....	56
Изследване на ефектите от влизането в сила на новите международни стандарти за финансово отчитане – 9 финансови инструменти и 17 застрахователни договори върху финансовата стабилност и ликвидност на застрахователите в България.....	26	Факултет Приложна информатика и статистика	58
Факултет		Обновяване на информационната система за университетски научноизследователски проекти на УНСС.....	60
Управление и администрация	28	Финансовата дисциплина в ЕС – проблеми и перспективи.....	62
Генезис и съвременен европейски дискурс на брандинга.....	30	Анализ на динамичните процеси в 3-мерни нелинейни социално-икономически системи.....	64
Дистрибуция на туристически продукти: дигитални срещу традиционни канали.....	32	Бизнес факултет	66
Подобряване на конкурентните позиции на П.Н. „администрация и управление“ в УНСС.....	34	Екоинновации за предоставяне на агроecosистемни услуги от земеделските стопанства.....	68
Интегриран модел за административно обслужване в местната администрация на изпълнителната власт.....	36	Детерминанти и модели на конкурентното представяне на малките и средните предприятия в интернационална бизнес среда.....	70
Факултет		За устойчиви и гъвкави системи на земеделие в ЕС.....	72
Икономика на инфраструктурата	38	Юридически факултет	74
Интегриране на обучителни практики по медийна грамотност в средните и висшите училища в България.....	40	Наднационални права на интелектуална собственост в Европейския съюз.....	76

Contents

General Economics Faculty	11
Innovation challenges, priorities and effects for Bulgaria's companies and economy.....	13
Research, development and implementation of innovative methods in the process of learning.....	15
Finance and Accountancy	17
The innovative unconventional monetary policy of the leading central banks and its effects for developed and developing countries, with an emphasis on Bulgaria.....	19
Challenges of the integrated development of knowledge and skills in modern management accounting education.....	21
Challenges and projections in the accounting system of public sector entities in the process of creating standardized models for infrastructure assets recognition, reporting and disclosure.....	23
Study of modern accounting education approaches to adapt to the requirements of the accrediting professional organizations IDES, ICAEW and ASSA.....	25
Study of the effects of the entry into force of the new international financial reporting standards 9 – financial instruments and 17 insurance contracts on the financial stability and liquidity of insurers in bulgaria.....	27
Management and Administration	29
Branding – genesis and contemporary european discourse.....	31
Tourism product distribution: digital versus traditional channels.....	33
Improvement of the competitive position of P.N. “administration and management” in UNWE.....	35
An integrated model for administrative services in the local executive administration.....	37
Economics of Infrastructure Faculty	39
Integration of media literacy teaching practices in secondary and higher education schools in Bulgaria.....	41
Introduction of professional practices in UNWE for creating own media video production.....	43
Storage systems in logistics - management practices and trends.....	45
Determinants of freight transport demand.....	47
Increasing the economic and social effectiveness of passenger railway freights through the incorporation of new rolling stock.....	49
Improvement of physical protection of nuclear facilities and facilities.....	51
Strategic alternatives for development of renewable energy sources in Bulgaria by 2030.....	53
International Economics and Politics Faculty	55
Trends, changes, and implementation of new educational practices in political science education at UNWE.....	57
Applied Informatics and Statistics Faculty	59
Update of the information system for university research projects of UNWE.....	61
Financial discipline in the EU – problems and perspectives.....	63
Analysis of dynamic processes in 3-dimensional non-linear socio-economic systems.....	65
Business Faculty	67
Ecoinnovations for the provision of agro-ecosystem services by farmers.....	69
Determinants and models of competitive performance of small and medium-sized enterprises in international business environment.....	71
Towards sustainable and resilient EU farming systems.....	73
Faculty of Law	75
Suprnational intellectual property rights in the European union.....	77

Общикономически факултет

General Economics Faculty

Иновационни предизвикателства, приоритети и ефекти за фирмите и икономиката на България

Доц. д-р Вера
Пиримова

Основна **цел** на научния проект е да се изследват и обобщат основни приоритети, предизвикателства, бариери и рискове, икономически и социални ефекти от иновационната активност на фирмите за тенденциите в развитието на водещи отрасли, икономиката на България като цяло и заетите лица, в контекста на повишаването на конкурентоспособността на фирмите и генерирането на нови възможности за експорт и икономически растеж.

на интерпретиране и критично преосмисляне са обогатени знанията за иновациите и разновидностите им, прилаганите измерители (индекси) за иновационната активност, алтернативни иновационни стратегии, систематизирани рискове и бариери пред иновациите, различни механизми, чрез които те могат да се смекчат или преодолеят. Изведени и обобщени са специфика и проблеми за иновациите предвид секторната структура на икономиката и на фирмите, размерната структура на фирмите и характера на дейността им, разходите и структурата на НИРД, регистрираните у нас патенти. Обобщени са сравнителни характеристики на видовете иновации в България и другите страни от ЕС, вкл. на използваните източници на финансиране на НИРД чрез обособяване на отделни модели и групи страни (клъстери). Чрез дескриптивен и иконометричен анализ са систематизирани основни последици от иновациите за връзката между иновации, износ, конкурентоспособност и икономически растеж, ефектите върху качествени характеристики на труда и свързани с тях показатели. В заключение са обобщени основни проблеми и предизвикателства пред иновациите в България, отправени са препоръки по приоритетни области, също за въвеждане на необходими промени в данъчното законодателство, насочени към увеличаване на иновациите в България.

В **съдържанието** на проекта са подразделени четири по-големи раздела/части и девет глави, съсредоточени върху теоретико-методологически аспекти на иновациите; теоретико-емпиричен анализ на иновациите в България и Европейския съюз; основни икономически и социални макроефекти от иновациите; ключови проблеми и стимули за повече иновации в България.

Методологията включва приложени методи на анализ и синтез; индукция и дедукция; дескриптивен анализ (с представени данни в таблици, графики, диаграми); сравнителен анализ; математико-статистически методи (индексен метод и метод на измерване на коефициенти на вариация); методи на клъстерен и иконометричен анализ.

Научните резултати намират израз в няколко основни направления. На основата

на интерпретиране и критично преосмисляне са обогатени знанията за иновациите и разновидностите им, прилаганите измерители (индекси) за иновационната активност, алтернативни иновационни стратегии, систематизирани рискове и бариери пред иновациите, различни механизми, чрез които те могат да се смекчат или преодолеят. Изведени и обобщени са специфика и проблеми за иновациите предвид секторната структура на икономиката и на фирмите, размерната структура на фирмите и характера на дейността им, разходите и структурата на НИРД, регистрираните у нас патенти. Обобщени са сравнителни характеристики на видовете иновации в България и другите страни от ЕС, вкл. на използваните източници на финансиране на НИРД чрез обособяване на отделни модели и групи страни (клъстери). Чрез дескриптивен и иконометричен анализ са систематизирани основни последици от иновациите за връзката между иновации, износ, конкурентоспособност и икономически растеж, ефектите върху качествени характеристики на труда и свързани с тях показатели. В заключение са обобщени основни проблеми и предизвикателства пред иновациите в България, отправени са препоръки по приоритетни области, също за въвеждане на необходими промени в данъчното законодателство, насочени към увеличаване на иновациите в България.

Innovation challenges, priorities and effects for Bulgaria's companies and economy

The main objective of the scientific project is to investigate and summarize the main priorities, challenges, barriers and risks, economic and social effects of the innovative activity of the companies for the trends in the development of leading industries, the economy of Bulgaria as a whole and the employed persons, in the context of the increasing of the competitiveness of companies and the generation of new opportunities for export and economic growth.

The content of the project is subdivided into four larger sections/parts and nine chapters, focused on theoretical-methodological aspects of innovation; theoretical-empirical analysis of innovations in Bulgaria and the European Union; main economic and social macro effects of innovations; key problems and incentives for more innovation in Bulgaria.

The methodology includes applied methods of analysis and synthesis; induction and deduction; descriptive analysis (with data presented in tables, graphs, charts); comparative analysis; mathematical and statistical methods (index method and method of measuring coefficients of variation); methods of cluster and econometric analysis.

The scientific results are expressed in several main directions. On the basis of interpretation and critical rethinking, the knowledge about innovations and their varieties, applied metrics (indices) for innovation activity, alternative innovation strategies, systematized risks and barriers to innovation, various mechanisms by which they can be mitigated or overcome, have been enriched. The specifics and problems of innovation given the sectoral structure of the economy and of companies, the size structure of companies and the nature of

their activity, the costs and structure of R&D, the patents registered in our country are brought out and summarized. Comparative characteristics of the types of innovations in Bulgaria and other EU countries are summarized, incl. of the used sources of R&D funding by identifying separated models and groups of countries (clusters). Through a descriptive and econometric analysis, the main consequences of innovation for the relationship between innovation, export, competitiveness and economic growth, the effects on the qualitative characteristics of labor and related indicators are systematized. In conclusion, the main problems and challenges facing innovation in Bulgaria are summarized, recommendations are made in priority areas, also for the introduction of necessary changes in the tax legislation aimed at increasing innovation in Bulgaria.

FACTBOX

Project No.:

НИД НИ-10/2019

Project leader:

Assoc. Prof. Dr. Vera Pirimova

Project length:

2019-2021

Team members:

Prof. Dr. Mariana Kuzmanova
 Assoc. Prof. Dr. Petya Biolcheva
 Sen. Assist. Prof. Dr. Anika Petkova,
 Sen. Assist. Prof. Dr. Elka Pirimova
 Sen. Assist. Prof. Dr. Kristina Marholeva
 Sen. Assist. Prof. Dr. Stoycho Dulevski
 Assist. Prof. Dr. Antoan Shotarov

Reviewers:

Prof. Dr. Yordan Vassilev
 Assoc. Prof. Dr. Dimitar Blagoev

Изследване, разработване и въвеждане на иновативни методи в процеса на обучение

Проф. д-р
Мирослава
Пейчева

Основна цел на проекта

Да се изследват, разработят и внедрят иновативни методи в процеса на обучение в УНСС.

Съдържание на научната разработка

Част първа: Събиране и анализ на информация за иновационните методи в процеса на обучение

Част втора: Разработване и пилотно приложение на интерактивни учебници

Част трета: Анализ на приликите и разликите между онлайн и дистанционното обучение. Разработване и пилотно приложение на интерактивни учебници. Анкетно проучване за оценката на студентите за разработени интерактивни учебници.

Основни резултати

Основните резултати от изследването включват както теоретични, така и практически аспекти. Някои от тях са:

- Анализирани са иновативните форми и методи, прилагани в процеса на обучение в световно известни университети

в САЩ и Европа и са изведени добрите практики;

- Анализирани са системите за управление на обучението (Learning Management Systems, LMS) и са представени подходящите за прилагане в УНСС;
- Анализирани са правните аспекти на онлайн обучението в България, представени са силните и слабите страни на действащата нормативна уредба ;
- Изследвани са нагласите и потребности на преподавателите от УНСС по отношение на прилагане на иновативни методи в учебния процес и са очертани насоките за усъвършенстване на условията за успешно приложение на иновативните методи в процеса на обучение;
- Анализирани са приликите и разликите между дистанционното и онлайн обучението;
- Анализирани са потребностите на студентите от УНСС от иновативни методи в процеса на обучение;
- Разработени са и са внедрени в учебния процес четири интерактивни учебника: „Обучение и развитие на човешките ресурси в организацияте“; „Стандарти за вътрешен одит“; „Стандарти за социална отговорност“ и „Одит на човешките ресурси“.

Research, development and implementation of innovative methods in the process of learning

Main purpose

The main purpose of the project is to research, develop and implement innovative methods in the learning process at UNWE.

The research encompasses three major parts.

Part one: Collection and analysis of information about innovation methods in the learning process.

Part Two: Development and piloting of interactive textbooks.

Part Three: An Analysis of the Similarities and Differences Between Online and Distance Learning. Development and pilot application of interactive textbooks. A survey study of students' evaluation of developed interactive textbooks.

The major results of the research include both theoretical and practical aspects. Some of them are:

- The innovative forms and methods applied in the learning process at world-renowned universities in the USA and Europe were analyzed and good practices were identified;
- Learning Management Systems were analyzed and those suitable for implementation in the UNWE were presented;
- The legal aspects of online education in Bulgaria are analyzed, the strengths and weaknesses of the current legislation are presented;
- The attitudes and needs of the teachers from UNWE regarding the application of

innovative methods in the educational process were analyzed and the guidelines for improving the conditions for the successful application of innovative methods in the educational process were outlined;

- The similarities and differences between distance and online learning are analyzed;
- The needs of UNWE students for innovative methods in the learning process were analyzed;
- Four interactive textbooks were developed and implemented in the learning process: „Training and development of human resources in organizations“; „Internal Audit Standards“; „ Standards for Social Responsibility „ and „Human Resource Audit“.

FACTBOX

Project №:

НИД НИ-13/2019

Project leader:

Prof. Dr. Miroslava Peicheva

Project duration: 2019-2021

Team members:

Prof. Dr. Margarita Atanasova,
Assoc. Prof. Dr. Nevyana Kaneva,
Sen. Assist. Prof. Dr. Valerya Dineva
Dr. Zheneta Karavasileva,
Dr. Venko Andonov,
Dr. Anton Krastev

Reviewers:

Prof. Dr. Ali Veytsel
Assoc. Prof. Dr. Galina Dimitrova

Финансово-счетоводен факултет

Finance and Accountancy Faculty

Иновативната неконвенционална парична политика на водещите централни банки и нейните ефекти за развитите и развиващи се държави, с акцент върху България

**Проф. д-р Силвия
Трифенова**

Научноизследователският проект по Договор № ДН15/10 от 11.12.2017 г. на тема "Иновативната неконвенционална парична политика на водещите централни банки и нейните ефекти за развитите и развиващите се държави, с акцент върху България" е финансиран от Фонд

„Научни изследвания“ към Министерството на образованието и науката на Република България.

Основната цел на проекта е осъществяването на задълбочено, комплексно, значимо и оригинално научно изследване на иновативната неконвенционална парична политика на водещите централни банки по света и нейните ефекти за развитите и развиващите се държави, с акцент върху България. Обект на изследване е новият курс на паричната политика на Европейската централна банка, Федералния резерв на САЩ, Английската централна банка и Японската централна банка. Предмет на изследване е въздействието на неконвенционалната парична политика на тези водещи централни банки върху широк кръг от държави и върху техните перспективи за развитие.

Методологията на научното изследване е изключително разнообразна, като основно е приложено иконометрично моделиране за емпирично установяване и оценка на проявлението на лихвения трансмисионен канал в развитите държави (САЩ, Япония,

страните-членки на еврозоната, страните-членки на ЕС, намиращи се извън еврозоната), в големи развиващи се икономики (Китай, Русия, Бразилия, Индия, ЮАР и Турция) и най-вече в България. Чрез конструираните иконометрични модели се установява и оценява влиянието на основните лихвени проценти на водещите централни банки върху доходността по дългосрочните (10-годишни) правителствени облигации на развитите и развиващите се държави, и на България.

За първи път в България се реализира подобно мащабно научно изследване на ефектите и последиците от неконвенционалната парична политика на водещите централни банки върху България и широк кръг от държави (общо 35), което разкрива иновативния характер на проекта. Реализацията на проекта води до създаване на нови научни знания – научната проблематика на иновативната неконвенционална парична политика е изключително актуална, иновативна, значима и съотносима с международните и европейските приоритети в областта на научните изследвания. Чрез изпълнението на проекта се предлага цялостна концептуална рамка за теоретико-методологичен анализ и за емпирично изследване и оценка на основните аспекти при провеждането на неконвенционалната парична политика на централните банки. Изследването на ефектите от неконвенционалната парична политика на Европейската централна банка, настоящите кризисни процеси и пандемията от COVID-19 върху развитието на икономиката на България, е най-същественият принос на научноизследователския проект.

The innovative unconventional monetary policy of the leading central banks and its effects for developed and developing countries, with an emphasis on Bulgaria

The research project under Contract № DN15/10 dated 11.12.2017 on the topic "The innovative unconventional monetary policy of the leading central banks and its effects for developed and developing countries, with an emphasis on Bulgaria" was financed by the National Science Research Fund of the Ministry of education and science of the Republic of Bulgaria.

The main goal of the project is to carry out an in-depth, complex, significant and original scientific study of the innovative unconventional monetary policy of the leading central banks around the world and its effects for developed and developing countries, with an emphasis on Bulgaria. The object of research is the new course of monetary policy of the European Central Bank, the US Federal Reserve, the Bank of England and the Bank of Japan. The subject of research is the impact of the unconventional monetary policy of these leading central banks on a wide range of countries and on their development prospects.

The methodology of scientific research is extremely diverse, and mainly econometric modelling was applied to empirically establish and evaluate the manifestation of the interest rate transmission channel in developed countries (USA, Japan, Euro area member countries, non-Euro area member states), in large developing economies (China, Russia, Brazil, India, South Africa and Turkey) and especially in Bulgaria. Through the constructed econometric models, the influence of the key interest rates of the leading central banks on the yield on long-term (10-year) government bonds of developed and developing countries, and of Bulgaria, is established and assessed.

For the first time in Bulgaria, such a large-scale scientific study of the effects and consequences of the unconventional

monetary policy of the leading central banks on Bulgaria and a wide range of countries (35 in total) is realized, which reveals the innovative nature of the project. The implementation of the project leads to the creation of new scientific knowledge – the scientific issues of the innovative unconventional monetary policy are extremely current, innovative, significant and relevant to international and European priorities in the field of scientific research. Through the implementation of the project, a comprehensive conceptual framework is offered for theoretical-methodological analysis and for empirical research and evaluation of the main aspects in the implementation of the unconventional monetary policy of central banks. The study of the effects of the unconventional monetary policy of the European Central Bank, the current crisis processes and the COVID-19 pandemic on the development of the Bulgarian economy is the most significant contribution of the research project.

FACTBOX

Project №:

DH 15/10

Project leader:

Prof. Dr. Silvia Trifonova

Project length:

2017-2021

Team members:

Prof. Dr. Tsvetana Stoyanova
 Prof. Dr. Sc. Nikolai Nenovski
 Assoc. Prof. Dr. Atanas Atanasov
 Assoc. Prof. Dr. Dragomir Stefanov
 Assoc. Prof. Dr. Yanko Hristozov
 Sen. Assist. Prof. Dr. Milena Kovachevich
 Dr. Svilen Kolev
 Dr. Daniel Parushev

Предизвикателства на интегрираното развитие на знания и умения в съвременното образование по управленско счетоводство

Доц. д-р Николай Орешаров

Проектът е фокусиран върху повишаването на добавената стойност в професионалното образование посредством разрешаване на проблемите, съществуващи в

обучението на студентите в направление „Управленско счетоводство“ на УНСС – едно от четирите водещи направления в областта на счетоводното образование, наред с Финансовото счетоводство, Одитинга и Данъчното облагане.

В хода на изпълнение на проекта бяха изследвани всички учебни програми по съответстващи дисциплини, преподавани в УНСС пред специалности „Счетоводство“, „Финанси“, „Финансов контрол“, и „Финанси и счетоводство с преподаване на английски език“ от ОКС „бакалавър“. Едновременно с това беше извършен и сравнителен анализ на модулите от сертификационното ниво и от оперативното ниво на квалификационната рамка на СИМА и съответстващите дисциплини в УНСС.

В резултат на изпълнението на проекта, беше постигнато пълно признаване за студентите на УНСС, обучаващи се в ОКС „бакалавър“, специалности „Счетоводство“, „Финанси“, „Финансов контрол“ и „Финанси и счетоводство с преподаване на английски език“, на четирите модула от Сертификационното ниво на квалификационната рам-

ка на СИМА. По отношение на студентите на УНСС, обучаващи се в ОКС „бакалавър“, специалности „Финанси и счетоводство с преподаване на английски език“, беше постигнато и пълно признаване на трите модула от Оперативното ниво на квалификационната рамка на СИМА.

Така постигнатият международно признат профил на образованието в УНСС в областта на управленското счетоводство безспорно допринася за утвърждаване на лидерските позиции на УНСС сред икономическите университети в страната. Успоредно с това той позволява интегрирано развитие на знанията и уменията на студентите като интегрирани компетенции, насочени към дългосрочното кариерно развитие и към изискванията на бизнеса и другите заинтересовани страни в съвременния свят. Всичко това създава висока добавена стойност, както за студентите, така и за работодателите и обществото като цяло.

Challenges of the integrated development of knowledge and skills in modern management accounting education

The project is focused on increasing the added value in professional education by solving the problems existing in the education of students in the field of „Management Accounting“ of UNWE - one of the four leading areas in the field of accounting education, along with Financial Accounting, Auditing and Tax taxation.

During the implementation of the project, all the curricula of corresponding disciplines taught at UNWE for the majors „Accounting“, „Finance“, „Financial Control“ and „Finance and Accounting with English Language Teaching“ from the OCS „Bachelor“ were examined. At the same time, a comparative analysis of the modules from the certification level and from the operational level of the CIMA qualification framework and the corresponding disciplines at UNWE was carried out.

As a result of the implementation of the project, full recognition was achieved for the students of UNWE, studying at OCS „Bachelor“, majors „Accounting“, „Finance“, „Financial Control“ and „Finance and Accounting with teaching in English“, on the four modules of the Certification Level of the CIMA Qualification Framework. In relation to the UNWE students studying in the OCS „Bachelor“, majors „Finance and Accounting taught in English“, full recognition of the three modules of the Operational Level of the CIMA Qualification Framework was also achieved.

The thus achieved internationally recognized profile of education at UNWE in the field

of management accounting undoubtedly contributes to strengthening the leadership positions of UNWE among economic universities in the country. In parallel, it enables the integrated development of students' knowledge and skills as integrated competencies aimed at long-term career development and the demands of business and other stakeholders in the modern world. All this creates high added value, both for students, employers and society as a whole.

FACTBOX

Project №:

НИД НИ-1/2019

Project leader:

Assoc. Prof. Dr. Nikolay Oresharov

Project length:

2019-2021

Team members:

Assoc. Prof. Dr. Michael Musov
 Assoc. Prof. Dr. Boyka Brezoeva
 Assoc. Prof. Dr. Teodora Rupska
 Sen. Assist. Prof. Dr. Kalina Kavaldzhieva
 Doctoral student Kamelia Rupska
 Doctoral student Snezhanka Slavova

Reviewers:

Prof. Dr. Romyana Pozharevska
 Prof. Dr. Stoyan Stoyanov

Предизвикателства и проекции в счетоводната система на предприятията от публичния сектор в процеса на изграждане на стандартизирани модели за признаване, отчитане и оповестяване на инфраструктурните активи

Проф. д-р
Даниела Фесчиян

Целта на проекта е изграждане на цялостен стандартизиран подход, включващ модели за счетоводно отчитане на инфраструктурните активи, съобразени със спецификата

на счетоводната система в публичния сектор и базирани на Концептуалната рамка за финансово отчитане в публичния сектор и Международните счетоводни стандарти за публичния сектор (МССПС). Иновативността на проекта е доказана от липсата на такива модели в глобален аспект.

Най-значимите научни и приложни резултати са:

- Установени са несъвършенствата в действащата нормативна рамка на счетоводството в публичния сектор в Р.България.

- Създадени са приложни счетоводни модели, базирани на философията на Концептуалната рамка и МССПС.
- Разработена е анкетна карта и е проведено анкетно проучване сред всички първостепенни разпоредители с бюджет с цел установяване приложимостта на създадените от изследователския колектив модели в счетоводната система на предприятията от публичния сектор.

Научните и приложни резултати са публикувани в монографичен труд и шест статии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази и редактирани колективни томове, в т.ч. и списание в Scopus. С цел оповестяване на резултатите в международен аспект, те са представени на международна научна конференция в Германия.

Challenges and projections in the accounting system of public sector entities in the process of creating standardized models for infrastructure assets recognition, reporting and disclosure.

The purpose of this project is the generation of a comprehensive standardized approach involving models of accounting for infrastructure assets consistent with the specifics of the public sector accounting system and based on the Conceptual Framework for Financial Reporting in the public sector, and the International Public Sector Accounting Standards (IPSAS). The innovativeness of the project is proven by the lack of such models in a global aspect.

The most significant scientific and application results are as follows:

- Shortcomings have been established in the current regulatory framework of the public sector accounting in Bulgaria.
- Applicable accounting models based on the philosophy of the Conceptual Framework and IPSAS have been created.
- A questionnaire was elaborated and a survey study conducted among all of the first-level spending units for the purpose of establishing the applicability of the models in the accounting system of public sector entities created by the research team.

The scientific and application results have been published in a monographic work and six articles in scientific journals, referenced and indexed in internationally reputed databases and edited collective volumes, including a journal in Scopus. With a view to publicizing the results on a global scale, they were presented at an international scientific conference in Germany.

FACTBOX

Project №:

НИД НИ-4/2019

Project leader:

Prof. Dr. Daniela Feschian

Project length:

2019-2021

Team members:

Sen. Assist. Prof. Dr. Radka Andasarova

Sen. Assist. Prof. Dr. Yassen Daskalov

Reviewers:

Assoc. Prof. Dr. Kamelia Savova

Assoc. Prof. Dr. Ventsislav Vechev

Изследване на съвременните подходи за обучение по счетоводство с цел адаптиране към изискванията на акредитиращите професионални организации ИДЕС, ICAEW и ACCA

**Доц. д-р Мария
Маркова**

Целта на проекта е да бъде адаптиран процесът на подготовка на студентите от специалност “Счетоводство” при УНСС към съвременните изисквания, компетенции и

умения, съгласно системата на обучение на двете световно признати и водещи международни професионални организации – Institute of Chartered Accountants in England and Wales (ICAEW), Association of Chartered Certified Accountants (ACCA) и ИДЕС. Изследвана е ролята на професионалните счетоводители по света и е очертана рамката от компетенции в областта на счетоводното образование. Обоснована е доминиращата роля на концепцията за интегрирана рамка от компетенции в областта на счетоводното образование, в частност на фундаментални, управленски и счетоводни компетентности. Систематизирани са методологичните и методични подходи на обучение по счетоводство на утвърдени в областта организации (ACCA и ICAEW). Изследвани са методологичните и методични подходи

на обучение по дисциплините Финансово счетоводство и Професионална етика и независимост. Систематизирани са силните и слаби страни при подготовката на студентите по дисциплината Финансово счетоводство. Обоснована е необходимостта от прилагане на интегрален подход в обучението по етика за счетоводители и контрольори.

Study of modern accounting education approaches to adapt to the requirements of the accrediting professional organizations IDES, ICAEW and ASSA

The main objective of the project is to adapt the process of preparation of students enrolled in the Accounting bachelor program at UNWE to the contemporary requirements, competences and skills set out by Institute of Chartered Accountants in England and Wales (ICAEW), Association of Chartered Certified Accountants (ACCA) and Institute of Certified Public Accountants of Bulgaria (ICPA). The role of professional accountants around the world is studied and competency framework is drawn. The dominant role of the concept of integrated competency framework in the accounting field is supported – with emphasis on fundamental, managerial and accounting competencies. Methodic and methodological approaches of leading educational organizations (ICAEW and ACCA) are systematized. Methodic and methodological educational approaches for Financial accounting and Professional Ethics and Independence are studied. Strengths and weaknesses of the preparation of students in the field of Financial accounting are designated. The necessity for integrated educational approach in the field of accounting ethics and controlling is emphasized.

FACTBOX

Project №:

НИД НИ-9/2019

Project leader:

Assoc. Prof. Dr. Maria Markova

Project length:

2019-2021

Team members:

Prof. Dr. Rumiana Pozharevska
Assoc. Prof. Dr. Daniela Vatkova
Assoc. Prof. Dr. Lilyana Djoneva
Sen. Assist. Prof. Dr. Yavor Bashev
Doctoral student Kiril Bashikarov

Reviewers:

Prof. Dr. Snezhana Basheva
Prof. Dr. Stoian Stoianov

Изследване на ефектите от влизането в сила на новите международни стандарти за финансово отчитане – 9 финансови инструменти и 17 застрахователни договори върху финансовата стабилност и ликвидност на застрахователите в България

**Доц. д-р Атанаска
Сланчева**

Темата на научния проект е нова за изследователската дейност както за УНСС, така и за професионалната общност в областта на застрахователната индустрия. Актуалността на тази тема произтича от приетите от Съвета по международни

счетоводни стандарти (CMCC) (International Accounting Standards Board - IASB) Международен стандарт за финансово отчитане (МСФО) 9 Финансови инструменти и МСФО 17 Застрахователни договори след многогодишна експертна работа, публично обсъждане и апробация на основни проблемни въпроси.

Основната цел на проекта е дефиниране на вариабилността на ефектите от влизането в сила на новите МСФО 9 Финансови инструменти и МСФО 17 Застрахователни договори за застрахователите в България и потенциалните рискове за финансовата им стабилност и платежеспособност, съответно ликвидност.

Предмет на изследването е приложимото счетоводно законодателство, в т. ч. МСФО, приложимото законодателство в областта на застраховането, практиките на водещите застрахователи в България, приложимите регулаторни изисквания, резултатите от извършените прегледи на балансите на застрахователите.

Приложеният методологически инструментариум включва различни подходи, като системен, исторически, структурен и нормативен, така че въз основа на наблюденията, сравнителния, статичния и динамичния анализ да се постигнат целите на проекта. Приложени са тези методи и при проучените литературни източници, ползваната статистическа информация, извършените емпирични изследвания, представените авторски становища, изводи и резултати.

Основните научни резултати могат синтезирано да бъдат обобщени в следните няколко направления:

1. Изследвани са качествено новите принципи, подходи и произтичащите от тях методики и модели за счетоводно призоваване, оценяване и представяне на финансовите активи и на застрахователните договори;
2. Изследвани са произтичащите от изискванията на новите МСФО, приложими за застрахователите изменения в нормативната уредба за застраховането на ниво ЕС и съответно на ниво България;
3. Представени са възможностите за адаптиране и необходимостта от разработване на нови счетоводни политики на застрахователите като подготовка за първоначалното прилагане на МСФО 9 Финансови инструменти и МСФО 17 Застрахователни договори;
4. Публикувани са седем научни статии и доклади по темата на научното изследване;
5. В издателския комплекс на УНСС е в процес на публикуване монографичен труд по темата на проекта.

Study of the effects of the entry into force of the new international financial reporting standards 9 - financial instruments and 17 insurance contracts on the financial stability and liquidity of insurers in Bulgaria.”

The topic of the academic project is new for the research activity both for the UNWE-Sofia and for the professional community in the field of the insurance industry. The relevance of this topic stems from the adoption of International Financial Reporting Standard (IFRS) 9 Financial Instruments and IFRS 17 Insurance Contracts by the International Accounting Standards Board (IASB). The adoption of the new standards comes after many years of expert work, public discussion and approval of basic problem questions.

The main goal of the project is to define the variability of the effects of the entry into force of the new IFRS 9 Financial Instruments and IFRS 17 Insurance Contracts for insurers in Bulgaria and the potential risks for their financial stability and solvency, respectively liquidity.

Subject of the study is the applicable accounting legislation, including IFRS, the applicable legislation in the field of insurance, the practices of the leading insurers in Bulgaria, the applicable regulatory requirements, the results of the reviews of the insurers' balance sheets.

The applied methodology includes various approaches, such as systemic, historical, structural and legislative, so that, based on observation, comparative, static and dynamic analysis, the objectives of the project can be achieved. These methods were also applied to the reviewed literature, the statistical information used, the empirical research carried out, the author's opinions, conclusions and results.

The main scientific results can be summarized in the following several areas:

1. Researched are the new principles, approaches and resulting methodologies

and models for accounting recognition, evaluation and presentation of financial assets and insurance contracts;

2. Studied are the amendments in the insurance regulatory framework at the EU level and, respectively, at Bulgarian level resulting from the requirements of the new IFRS applicable to insurers;
3. Presented are the adaptation possibilities and the new accounting policies development of insurers for the initial application of IFRS 9 Financial Instruments and IFRS 17 Insurance Contracts;
4. Seven scientific articles and reports on the topic of scientific research have been published;
5. A monographic work on the topic of the project is in the process of being published in the UNWE publishing complex.

FACTBOX

Project №:

НИД НИ-17/2019

Project leader:

Assoc. Prof. Dr. Atanaska Filipova - Slancheva

Project length:

2019-2021

Team members:

Assoc. Prof. Dr. Maryana Mihailova
Sen. Assist. Prof. Dr. Nikolina Nikolova
Actuer Marionela Stoilkova
Doctoral student Velichka Velkova

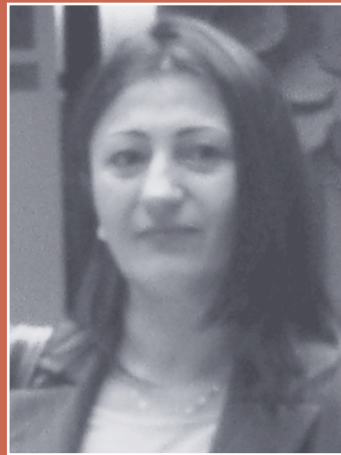
Reviewers:

Prof. Dr. Ivanka Daneva
Assoc. Prof. Dr. Lillia Rangelova-Petkova

Факультет
Управление и
администрация

Management and Administration Faculty

Генезис и съвременен европейски дискурс на брандинга

проф. д-р Христо
Катранджиев

Научното изследване е посветено на генезиса и еволюцията на брандинга. Установени са първите систематични практики на брандиране в стопанския живот на човечеството – те датират от началото на Античността и по-точно от самото начало на създаване на египетската държава. Обект на изследване са цилиндричните печати от времето между 1-ва и 3-та династии включително. Описани, изследвани и класифицирани са стотици печати. На база на клъстерния анализ е изградена типология на древните египетски печати и са анализирани така формираните клъстери. Представен е сравнителен анализ между древните практики на брандиране и съвременните европейски практики. Доказани са следните хипотези:

H1: През времето на династии I-III функциите на протобрандовете върху египетските цилиндрични печати са подобни (в някои случаи идентични) на ролите на съвременните брандове.

H2: Връзката между диференциацията на продуктите (особено географската) и брандинга се заражда в началото на античността (Древен Египет).

H3: Бранд логото е създадено (във вид сходен на днешния) в зората на Древен Египет. От гледна точка на графичния дизайн – идеята за лого е възникнала на базата на египетските йероглифи.

H4: Брандирането на земеделски стопанства (ферми) се появява със самото начало на египетската държава (преди 4000-5000 години).

H5: Рудиментарните брандове (протобрандове) на производствените центрове (работилници, мини и др.) са възникнали в зората на древната египетска държава (преди 4000-5000 години).

H6: Протобрандове на непроизводствените институции/имения (дворци, резиденции и др.) се появяват с възникването на египетската държава.

H7: Протобрандовете на религиозните институции и центрове в Древен Египет са предшественици на съвременните.

H8: Протобрандовете на древноегипетските крепости са „предшественици“ на брандирането на съвременните военни бази и съоръжения.

H9: Брандирането на населени места се появява за първи път в историята на човешката цивилизация по времето на ранната египетска държава. Идеята за градска емблема възниква във връзка с древните египетски печати.

H10: Регионалното брандиране се появява в началото на Античността и по-конкретно с появата на египетската държава.

H11: Брандирането на фискалните институции и снабдителните служби води началото си от основаването на древноегипетската държава.

H12: Брандирането на институциите за преразпределение, складовете и винарските изби е осъществено за първи път в историята на човечеството по време на първите династии на Древен Египет.

Branding – genesis and contemporary european discourse

The research is dedicated to the genesis and evolution of branding. The first systematic practices of branding in the economic life of mankind have been established - they date back to the beginning of Antiquity and more precisely to the very beginning of the creation of the Egyptian state. The object of study is the cylindrical seals from the time between the 1st and 3rd dynasties inclusive. Hundreds of seals have been described, studied and classified. Based on the cluster analysis, a typology of ancient Egyptian seals is constructed and the clusters thus formed are analyzed. A comparative analysis between ancient branding practices and modern European practices is presented. The following hypotheses are proved:

H1: During Dynasties I-III the roles/functions of protobrands engraved on Egyptian cylinder seals are similar (in some cases identical) as the roles of contemporary brands.

H2: The linkage between product differentiation (especially geographic) and branding was born in the beginning of antiquity (ancient Egypt).

H3: The brand logo was invented in the dawn of ancient Egypt. From the point of view of graphic design - the idea for a logo has emerged on the basis of Egyptian hieroglyphs.

H4: Branding domains (agricultural farms) emerged with the very beginning of the Egyptian state (4000-5000 years ago).

H5: Rudiment brands (protobrands) of production centers emerged in the very beginning of ancient Egyptian state (4000-5000 years ago).

H6: Protobrands of non-production estates (palaces, residences, etc.) appeared with the birth of the Egyptian state.

H7: Protobrands of religious institutions and centers in ancient Egypt are predecessors of contemporary ones.

H8: The protobrands of ancient Egyptian fortresses are the „ancestors“ of branding the contemporary military facilities.

H9: City branding appeared for the first time in the history of human civilization during the time of the early Egyptian state. The idea for a city logo came into being in connection with the ancient Egyptian seals.

H10: Branding regions emerged in the beginning of the Egyptian state (dynasties I - III).

H11: The branding of fiscal institutions and supplying departments started in the early years of the Egyptian state.

H12: Branding redistribution institutions, storehouses and cellars was done for the first time in the history of humankind during the first dynasties of Ancient Egypt.

FACTBOX

Project №:

НИД НИ-8/2019

Project leader:

Prof. Dr. Hristo Katrandzhiev

Project length:

2019-2021

Team members:

Assoc. Prof. Dr. Emil Buzov

Sen. Assist. Prof. Dr. Desislava

Botseva

Doctoral student Emil Lubenov

Doctoral student Morena Boya

Student Christian Alexandrov

Reviewers:

Prof. Dr. Galina Mladenova

Prof. Dr. Evgeni Stanimirov

Дистрибуция на туристически продукти: дигитални срещу традиционни канали

ЦЕЛИ И СЪДЪРЖАНИЕ НА НАУЧНАТА РАЗРАБОТКА

Целта на научното изследване е да разкрие как се трансформират традиционните дистрибуционни канали

Гл. ас. д-р
Христина Бойчева

в туризма в дигитални и да се повиши степента на съответствие на дистрибуционните решения на доставчиците с потребителските предпочитания.

В изследването са заложили следните основни задачи:

1. Да се обогатят и задълбочат знанията за интегрирането на дигиталните дистрибуционни канали в дейността на доставчиците на туристически услуги.
2. Да се направи сравнителен анализ на предимствата и недостатъците на традиционните и дигитални дистрибуционни канали в туризма.
3. Да се анализират конкурентните предимства на дигиталните и традиционните канали за дистрибуцията на туристически продукти.
4. Да се изготви модел за трансформирането на традиционните в дигитални канали при дистрибуцията на туристическия продукт в България.

Обект на изследването са (1) потребителите на туристически продукти; (2) управители/собственици (лица вземащи управленски решения) в рамките на фирмите-доставчици на туристически продукти

(2.1. авиолинии; 2.2 туроператори; 2.3 туристически агенции; 2.4 хотелиери).

Предмет на изследването е дигиталната трансформация на традиционните дистрибуционни канали и потребителското поведение в туризма.

МЕТОДОЛОГИЯ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

Поради необходимостта от събиране на данни от потребители на туристически продукти, както и от доставчици на такива, се налага разработването на два въпросника за дълбочинни интервюта. Всеки от тях отразява спецификата на целевата съвкупност, за която е предназначен. Използвани са количествени и качествени методи за събиране на данни. При обработката на количествените данни са приложени следните статистически методи: (1) корелационен анализ; (2) регресионен анализ; (3) факторен анализ; (4) клъстерен анализ.

НАУЧНИ РЕЗУЛТАТИ

Посредством анализа на емпиричните данни, са изведени някои модели за изграждане на дистрибуционни канали за предлагане на туристически продукти в България, които са предпочитани в най-висока степен от потребителите. Те предпочитат да избират и резервират сами своето пътуване, като използват дигитални дистрибуционни канали, докато доставчиците на туристически услуги, въпреки че отчитат нарастващото значение на този тип канали, все още определят услугите на традиционните посредници в туризма (туроператори и турагенти) като високо ефективни.

Tourism product distribution: digital versus traditional channels

RESEARCH PROJECT AIM AND OBJECTIVES:

The aim of the research is to reveal how traditional marketing channels in tourism are transformed into digital and to enhance the degree of compliance between the design of the marketing channels and consumers' preferences.

The research objectives are as follows:

1. To enrich and deepen the knowledge about the integration of the digital marketing channels into the tourism services providers' distribution in Bulgaria.
2. To critically analyze the traditional and digital marketing channels in tourism.
3. To outline the competitive advantages of the tourism products digital and traditional marketing channels.
4. To develop a model for transformation of the tourism traditional marketing channels into digital channels in Bulgaria.

The object of the study are: (1) tourism product customers; (2) managers/owners (responsible for the management decisions) within the companies providing tourism products (2.1. airlines; 2.2 tour operators; 2.3 travel agencies; 2.4 hoteliers).

The subject of the study is the digital transformation of traditional marketing channels and consumer behavior in tourism.

RESEARCH METHODOLOGY

Due to the need for collecting data from customers of tourism products and from tourism services providers two questionnaires for in-depth interviews have been designed.

Each of them reflects the specifics of the target respondents. Both qualitative and quantitative methods have been applied. In processing the quantitative data, the following statistical methods have been applied: (1) correlation analysis; (2) regression analysis; (3) factor analysis; (4) cluster analysis.

RESEARCH OUTCOMES

The analysis of the empirical data reveals the models for designing marketing channels for the Bulgarian tourism product which are highly preferred by the consumers. They choose and book the travel themselves using digital marketing channels, while tourism service providers still recognize the traditional tourism intermediaries (tour operators and travel agents) as highly effective.

FACTBOX

Project №:

НИД НИ-16/2019

Project leader:

Sen. Assist. Prof. Dr. Hristina Boicheva

Project length:

2019-2021

Team members:

Sen. Assist. Prof. Dr. Simeon Kolyandov

Sen. Assist. Prof. Dr. Desislava

Botseva

Doctoral student Nadya Stanoeva

Doctoral student Stanimira

Kovacheva

Doctoral student Spasimir Tsvetanov

Reviewers:

Prof. Dr. Hristo Katrandzhiev

Assoc. Prof. Dr. Evgenia Tonkova

Подобряване на конкурентните позиции на П.Н. „администрация и управление“ в УНСС

доц. д-р
Александър
Вълков

На основата на детайлен анализ на състоянието и тенденциите на: (1) пазара на образователни услуги в национална и международна академична среда; (2) потребностите на пазара на труда и (3) очакванията на студентите в различните ОКС проектът развива комплекс от решения,

насочени към подобряване на конкурентните позиции на ПН „Администрация и управление“ в УНСС.

Изследването на конкурентните позиции на ПН „Администрация и управление“ в УНСС на пазара на образователни услуги е направено на основана на данни от Рейтинговата система на висшите училища в България, бенчмарк на висши училища, лидери в обучението по специалностите от ПН и проучване на техните обучителни практики. В теоретичен план са доказани две хипотези: (1) Пазарът на образователни услуги в ПН „Администрация и управление“ е хетерогенен и силно фрагментиран; (2) Конкурентните предимства на направлението в УНСС произтичат от широкия портфейл от обучителни програми, ресурси и мрежи в област „Социални, стопански и правни науки“. Мерките за укрепване на конкурентните позиции се основават на (а) адаптивен компетентностен подход с институционална подкрепа; (б) мултидисциплинарно обучение посредством новите технологии; (в) съвместимо с изискванията на пазара на труда съдържание на образователните програми и (г) активна практическа подготовка. В практико-приложен план е обобщен конкурентен профил на ВУ в ТОП 10 в

обучението по ПН „Администрация и управление“ в България.

Изследването на конкурентните позиции на пазара на труда се основава на количествени и качествени параметри на търсенето на професии и специалисти в областта на администрацията и управлението. Систематизирани са доказателства в подкрепа на хипотезата, че съществуват несъответствия между очакванията на пазара на труда (и бъдещите промени в професиите), институционалната рамка и реализацията на завършващите в професионалното направление. В тази връзка са идентифицирани нови изисквания към пазара на труда (хибридни компетенции). В практико-приложен план са направени оценки за структурата и динамиката на потребностите от специалисти с висша квалификация в областта на администрацията и управлението, обобщени са функционални компетентностни профили за различни нива и професии в изследваната област, проучени са нагласи на студентите от ПН „Администрация и управление“ за бъдеща реализация.

Третата част от изследването има за задача да проектира конкурентния профил на ПН „Администрация и управление“ в УНСС. За тази цел е направена комплексна оценка (външна оценка и самооценка спрямо компетентностите от Европейската референтна рамка на ключовите компетентности за учене през целия живот) на учебното съдържание на образователните програми по специалности от ПН „Администрация и управление“, основа за извършеното актуализиране на учебната документация (учебни планове, квалификационни характеристики, последващо и учебни програми) в трите специалности от професионалното направление (три бакалавърски специалности и 20 магистърски специалности в редовна и дистанционна форма на обучение).

Improvement of the competitive position of P.N. “administration and management” in UNWE

Based on a detailed analysis of the status and trends of: (1) the educational services market in national and international academic environment; (2) the labour market needs and (3) the expectations of the students in the different degrees, the project develops a set of solutions aimed at improving the competitive position of the Administration and Management field at the UNWE.

The study of the competitive positions of the Administration and Management field at the UNWE in the market of educational services is based on data from the Higher Education Institutions Rating System in Bulgaria, on benchmark of higher education institutions that are leaders in the field and on a study of their educational practices. In theoretical terms, two hypotheses are proved: (1) The educational services market in the PN „Administration and Management” field is heterogeneous and highly fragmented; (2) The competitive advantages of the field at the UNWE stem from its broad portfolio of educational programs, resources, and networks in the area of “Social, Business, and Legal Studies”. The measures to strengthen the competitive positions are based on (a) adaptive competence approach with institutional support; (b) multidisciplinary learning through new technologies; (c) educational programmes content compatible with the labour market requirements and (d) active practical training. From the practically applied perspective, the project summarizes the competitive profile of HEIs in the TOP 10 in the study of „Administration and Management” field in Bulgaria.

The study of the competitive positions in the labour market is based on quantitative and qualitative parameters of the demand for professions and professionals in the field of administration and management. Evidence is systematized to support the hypothesis that there are mismatches between labour market expectations (and future changes in professions), the institutional framework and the realization of graduates in the professional field. In this respect, new labour market requirements (hybrid competences). In the practical-applied perspective, estimates are made of the structure and dynamics of the needs for specialists with higher qualification in the field of administration

and management; functional competence profiles are summarized for different levels and professions in the studied field; attitudes of students of the „Administration and Management” field for future realization are studied.

The third part of the study aims to project the competitive profile of the Administration and Management field at the UNWE. For this purpose, a complex evaluation (external evaluation and self-assessment against the competences of the European Framework of Reference for Key Competences for Lifelong Learning) of the curricular content of the educational programmes of the Administration and Management degree programmes was carried out. It became the basis for the updating of the educational documentation (curricula, qualification specifications, and subsequent curricula) in the three degree programmes of the professional field (three Bachelor degree programmes and 20 Master degree programmes in full-time and distant forms of learning).

FACTBOX

Project №:

НИД НИ-11/2019

Project leader:

Assoc. Prof. Dr. Alexander Valkov

Project duration:

2019 – 2022

Team members:

Prof. Dr. Nadia Mironova;
Prof. Dr. Kamen Petrov;
Assoc. Prof. Dr. Tatiana Kicheva;
Assoc. Prof. Dr. Evgenia Penkova;
Assoc. Prof. Dr. Denitsa Gorchilova;
Assoc. Prof. Dr. Georgi Nikolov; Assoc.
Assoc. Prof. Dr. Elka Vasileva;
and other participants from the
Departments of Management,
Public Administration and Regional
Development

Reviewers:

Prof. Dr. Tsvetana Stoyanova
Prof. D.S. Milena Stefanova

Интегриран модел за административно обслужване в местната администрация на изпълнителната власт

**доц. д-р Татяна
Даскалова**

Основната цел на проекта е въз основа на анализ и оценка на съществуващата теория и практика в областта на административното обслужване в местната администрация

в България да се предложи интегриран модел за повишаване на неговата ефективност и ефикасност, с оглед последващото му развитие и усъвършенстване. Съдържанието включва методологични, методически и приложни изследвания на административното обслужване в местната администрация.

Използваната методология обхваща: системно-структурен подход; индукция и дедукция; проучване на специализирани научни публикации по темата; контент-анализ на нормативни, методически и стратегически документи; сравнителен анализ и синтез; експертно и анкетно проучване; приложен анализ на добри практики; разработване на учебни казуси.

Основните резултати могат да се групират в следните направления: проведен е ретроспективен анализ на трансформацията на управленските модели в публичната администрация; изведени са сравнителните предимства на базовите модели за административно обслужване в местната администрация; обобщени са резултатите от прилагането на политиките за реформи-

ране на административното обслужване в България през последните 30 години; проведено е емпирично проучване на състоянието и развитието на административното обслужване в общините; проучени са добри практики в ЕС и възможностите за прилагане у нас; предложен е интегриран модел за административно обслужване в местната администрация; очертани са водещи местни политики за развитие на административното обслужване.

An integrated model for administrative services in the local executive administration

Based on an analysis and evaluation of the existing theory and practice in the area of the administrative services in Bulgaria, the project aims to suggest an integrated model for the improvement of their efficiency and efficacy in order to guarantee their further development and improvement. The content includes methodological, methodical and applied research of administrative services in the local administration.

The methodology used encompasses: system-structural approach; induction and deduction; research of specialized scientific publications on the topic; content analysis of legal, methodological and strategic documents; a comparative analysis and synthesis; expert and questionnaire research; applied analysis of good practices; development of case studies.

The main results can be grouped in the following categories: a historic analysis of the transformation of the managerial methods used in public administration is conducted; the comparative advantages of the base models for administrative services in the local administration are outlined; the results from the implementation of the policies used to reform the administrative services in Bulgaria over the past 30 years are summarized; an empirical study of the state and development of the administrative services provided at the municipalities is carried out; good EU practices and the possibilities for their implementation in our country are studied; an

integrated model for administrative services in the local administration is suggested; the leading local policies for the development of administrative services are outlined.

FACTBOX

Project №:

НИД НИ-2/2019

Project leader:

Assoc. Prof. Dr. Tatyana Daskalova

Project length:

2019-2021

Team members:

Assoc. Prof. Dr. Katia Kirilova

Assoc. Prof. Dr. Plamen Milev

Dr. Petya Pavlova

Doctoral student Yavor Tabov

Student Lilia Ykova

Reviewers:

Prof. Dr. Tsvetka Stoencheva

Prof. Dr.Sc. Hristo Ivanov

Факултет
Икономика на
инфраструктурата

Economics of Infrastructure Faculty

Интегриране на обучителни практики по медийна грамотност в средните и висшите училища в България

**Доц. д-р Светла
Цанкова**

Целта на научния проект „Интегриране на обучителни практики по медийна грамотност в средните и висшите училища в България“ е да акцентира вниманието вър-

ху резултатите от медийното образование в международен, европейски и национален мащаб. Изследването представя първия по рода си в българската научна литература аналитичен обзор на дефинициите за медийна грамотност на чужди и български експерти и организации; на водещите политики и стратегии на международните организации, които работят в сферата на медийното образование; на националните практики на редица европейски и други страни в областта на медийната грамотност и поставя особен акцент върху образованието по медийна грамотност в България. Проучени са задълбочено постигнатите резултати в сферата на средното и висшето образование у нас и са открити дефицитите във формалното и неформалното образование в тази сфера.

Използваните методи са обзор на теоретична литература; мониторинг на политики и на стратегически международни документи; анализ и сравнителен анализ на националните практики на страните от ЕС и други държави; анализ и синтез на постигнатите резултати в сферата на формалното и неформалното образование; в рамките на

научния проект е проведено анкетно проучване с 534 учители в България и дълбочинни интервюта с експерти.

На базата на проведеното проучване научноизследователският екип доказва значението на медийната грамотност за съвременното общество и необходимостта от активна държавна политика за нейното развитие в България.

Integration of media literacy teaching practices in secondary and higher education schools in Bulgaria

The aim of the research project „Integration of media literacy teaching practices in secondary and higher schools in Bulgaria“ is to focus on the results of media education on an international, European and national scale. The study presents the first of its kind in the Bulgarian scientific literature analytical review of the definitions of media literacy of foreign and Bulgarian experts and organizations, leading policies and strategies of international organizations working in the field of media education, national practices of many European and other countries. The results achieved in the field of secondary and higher education in our country have been thoroughly studied and the deficits in formal and non-formal education in this field have been highlighted.

The research methods used in the project include a review of theoretical literature; a politics and strategic international documents monitoring; a comparative analysis of national practices of the EU-members and other countries; analysis of the results achieved in the fields of formal and non-formal education; a survey with 534 teachers on the problems of media literacy in Bulgaria and in-depth interviews with experts in the field.

Based on the research, the team proves the importance of media literacy for modern society and the need for active government policy for its development in Bulgaria.

FACTBOX

Project №:

НИД НИ-12/2019

Project leader:

Assoc. Prof. Dr. Svetla Tsankova

Project length:

2019-2021

Team members:

Assoc. Prof. Dr. Stela Angova
 Assoc. Prof. Dr. Martin Osikovsky
 Sen. Assist. Prof. Dr. Mariya Nikolova
 Sen. Assist. Prof. Dr. Ivan Vulchanov
 Sen. Assist. Prof. Dr. Ilia Valkov
 Dr. Georgi Minev

Reviewers:

Prof. D.Sc. Liubomir Stojkov
 Assoc. Prof. Dr. Valentina Georgieva

Въвеждане на професионални практики в УНСС за създаване на собствена медийна видеопродукция

Гл. ас. д-р Илия
Вълков

Проектът е с приложно-практическа насоченост. Основната му стратегическа цел е да развие и надгради съществуващото оборудване и възможности на студиото на

УНСС и чрез сравнителен анализ на добри практики в български и чуждестранни университети да се предложат работещи решения за създаване на качествено аудио-визуално съдържание, насочено за външни и вътрешни публики на университета, както и създаване на позитивен обществен имидж на университета.

В проекта са заложили **следните подцели**: проучване на университетски добри практики по отношение на авторското видеосъдържание; предоставяне на нови възможности на УНСС за създаване на собствено видеосъдържание; техническо надграждане на телевизионното студио на УНСС;

Основни методи на изследването са: анализ на случаи; контент-анализ; вторичен анализ на данни; наблюдение.

Водещи резултати:

Авторитетни западно-европейски университети вече са внедрили в своите основни комуникационни канали подкастите. Те ги използват пълноценно като платформи за обмен на информация, академични постижения, аудио и видео лекции, вътрешно университетски дискусии и дори за заявя-

ване на позиции в актуални обществени и социални проблеми.

С осигуреното финансиране по проекта бе купена нова техника за надграждане на мултимедийното студио на УНСС. В резултат на това там са заснети интервюта от поредицата „Жива памет“ на УНСС, официални обръщения на ректора, анализи на преподавателите по актуални обществени теми и изследвания. Студиото се използва пълноценно и за обучителния процес по радио и телевизионна журналистика.

По темата на изследването са публикувани 2 научни публикации и 1 студия.

Introduction of professional practices in UNWE for creating own media video production

The project has three main practical goals. First, it is aimed at upgrading the equipment and capacity of the studio at the University for National and World Economy (UNWE). Second, by drawing on a comparative analysis of best practices in Bulgarian and international universities, the project is expected to provide working solutions for the production of quality audiovisual content targeted at internal and external audiences. And third, it will help build a positive image of the university.

The project has the following sub-goals: exploring university best practices in relation to the production of original video content; offering new opportunities to UNWE for original video content production; upgrading the technology available at UNWE's TV studio.

The main research methods used as part of the project include: case studies; content analysis; secondary data analysis; monitoring.

Key results: Leading universities in Western Europe have already integrated the podcast format into their communication channels. They use them effectively as platforms for information dissemination, including about academic achievements, for audio and video lectures, for internal discussions, and even for public statements on current events and issues of public interest. The project funding allowed UNWE to buy new equipment for its multimedia studio. As a result, the studio has been used for filming interviews

for UNWE's series Living Memory, official statements by the university's president, and professors' analyses of current issues of public interest and research findings. The studio is also used in the training of radio and TV journalism students. A total of three publications have been published as part of this research project, among them two scientific publications and one paper.

FACTBOX

Project №:

НИД НИ-13/2019

Project leader:

Sen. Assist. Prof. Dr. Ilia Valkov

Project length:

2020-2021

Team members:

Assoc. Prof. Dr. Stela Angova
Zlatko Zlatanov
Dr. Georgi Minev
Student Antonina Lozanova

Reviewers:

Assoc. Prof. Dr. Zhana Popova

Складови системи в логистиката – управленски практики и тенденции

**Доц. д-р Николай
Драгомиров**

Развитието на логистиката и управлението на веригата на доставките е продиктувано от необходимостта за ефективно управление

на материалните потоци. От своя страна това води до развитие на всички подсистеми на логистиката, каквито са и складовите системи. Настоящото изследване обхваща българските търговски и преработвателни предприятия, както и техните практики и тенденции в управлението на складовите системи. В рамките на проекта са разкрити съвременните теоретични постановки в управлението на складовите системи в контекста на логистиката и управлението на веригата на доставките. Изведени са тенденциите в тяхното управление, както и използването на редица свързани складови технологии и информационни решения. Разработен е завършен концептуален модел, въз основа на който са събрани и в последствие анализирани емпирични данни, въпреки ограничителните условия поради кризата с COVID-19. Основният извод е в

подкрепа на тезата на изследването, че от страна на българските предприятия е налице известно изоставане в прилагането на водещи практики в управлението на складовите системи и съществуват възможности за подобрене. Резултатите показват посока на развитие, която се базира на премиване от използването на конвенционални решения и подходи към по-ефективни решения, адекватни на съвременната конкуренция. Въпреки това съществуват значителни резерви в прилагането на съвременни методи на управление и процесът на промяна не е достатъчно бърз.

Storage systems in logistics - management practices and trends

Logistics and supply chain management development and evolution is prompted by the need of efficient management of material flows in the supply chain. That reflects positively on the progress of all logistics sub-systems, such as warehouse systems. The present study covers Bulgarian trade and manufacturing enterprises and their management practices in warehousing systems, as well as the global trends in warehousing. The project also covers the usage of a number of related warehousing technologies and information solutions. A complete conceptual model was developed within the project. On this basis is collected empirical data for warehouse management, despite the restrictive conditions due to the COVID-19 crisis. The analyses reveal the main conclusion that supports the thesis of the study that Bulgarian companies are moving away from using conventional solutions and approaches to more efficient warehousing solutions that are more adequate for modern forms of competition. Unfortunately, there are still problems in the adoption and application of modern warehousing methods, and the process of change is not fast enough.

FACTBOX

Project №:

НИД НИ-3/2019

Project leader:

Assoc. Prof. Dr. Nikolai Dragomirov
Ivanov

Project length:

2019-2021

Team members:

Sen. Assist. Prof. Dr. Miroslav
Stefanov
Sen. Assist. Prof. Dr. Lilyana Mihova
Sen. Assist. Prof. Dr. Mariana Kuteva
Doctoral student Ani Metieva

Reviewers:

Prof. Dr. Filip Todorov
Assoc. Prof. Dr. Maria Vodenicharova

Детерминанти на търсенето на товарни превози

Проф. д-р
Христина
Николова

Целта на изучаването на ключовите фактори, които оказват влияние върху търсенето на товарни превози е да помогне на заинтересованите държавни и местни институции и

на транспортните и спедиторските компании да приемат адекватни мерки и да провеждат целенасочена политика за повишаване на конкурентоспособността на националната икономика чрез подобряване на параметрите на предлагането на товарни превози, както и да провеждат ефективна политика за строителство и поддържане на транспортната инфраструктура.

В изследването намират приложение четири основни метода за научни изследвания – статистически, аналитичен, сравнителен и анкетен метод. Взаимовръзките и зависимостите между обема на товарните превози и детерминантите на търсенето се изследват чрез корелационен анализ и метода на групировките и съответните оценки на параметри.

Резултатите от реализирания научен проект осигуряват добавена стойност в научните изследвания в областта на икономиката на транспорта чрез реализиране на съответни научни приноси, свързани със обобщаване и систематизиране

на основните теоретични аспекти на изследването на търсенето на товарни превози, дефиниране на основните групи от фактори, които оказват влияние върху търсенето на товарни превози, като е обосновано значението на тези фактори за постигане на целите на Европейската и национална политика по отношение на товарния транспорт. Изведените детерминанти на търсенето са в основата на разработените прогнози за изменение на обема на товарната превозна дейност по видове транспорт. На тази база са обобщени препоръки и насоки за гъвкави решения и адаптиране на капацитета на транспортните компании и обемът на тяхната дейност към равнището на търсене на товарни транспортни услуги, както и подходи за обосноваване на решения за инвестиции в транспортна инфраструктура.

Determinants of freight transport demand

The main objective of the study is to help the stakeholders, such as state and local institutions and transport and freight forwarding companies, to adopt adequate measures and pursue a targeted policy to increase the competitiveness of the national economy. This could be done by improving the parameters of freight supply and following a practical approach for the construction and maintenance of transport infrastructure based on the revealed preferences of freight transport demand.

Four main research methods - statistical, analytical, comparative, and survey methods - are applied in the study. The relationships and dependencies between freight volumes and the determinants of demand are investigated through correlation analysis and the method of clustering and corresponding parameter estimates, as well as comparative statistical tests of the significance of the results.

The project results provide added value in transport economics research by realizing relevant scientific contributions related to the generalization and systematization of the main theoretical aspects of studying the demand for freight transport. Besides, the definition of the main factors affecting the demand for freight transport is provided, and the importance of these factors for achieving the objectives of the European and national policy on freight transport is justified. The derived demand determinants

are the basis for the developed freight traffic volume forecasts by mode of transport. On this basis, guidelines for flexible solutions and adaptation of the capacity of transport companies and volumes of their activities to the level of demand for freight transport services are summarized, as well as the approaches to justify decisions on investments in transport infrastructure.

FACTBOX

Project №:

НИД НИ-5/2019

Project leader:

Prof. Dr. Hristina Nikolova

Project length:

2019-2021

Team members:

Assoc. Dr. Tashko Minkov

Sen. Assis. Prof. Dr. Georgi Dimitrov

Dr. Veronika Gerkova

Doctoral student Ivan Gospodinov

Doctoral student Diana Tsonevska

Reviewers:

Prof. Dr. Daniela Yordanova

Prof. Dr. Violeta Mutafchieva

Повишаване на икономическата и социалната ефективност на пътническите железопътни превози чрез внедряване на нов подвижен състав

доц. д-р Борислав Арnaudов

Целта на настоящото изследване е да се анализират ключовите фактори, които оказват влияние върху поведението на потребителите на транспортна услуга при избора на начина си на придвижване. През последните 30 години се промениха нагласите на обществото към начина на придвижване при междуградските пътувания в рамките на страната.

В тази връзка научният колектив си постави за цел да опише и анализира основните фактори, оказващи влияние върху потребителските нагласи при използването на железопътния транспорт. Идентифицирани са онези показатели, които имат най-съществено влияние при избора на хората да използват пътническия железопътен транспорт.

Основната изследователска теза на разработката е въз основа на анализ и оценка на ефективността на предлаганата железопътна услуга да се определят възможностите за по-нататъшното ѝ подобряване, поддържане и дългосрочно и устойчиво развитие. Няколко хипотези са обследвани в изследването – дали използването на железопътния транспорт зависи от основните показатели скорост, комфорт и цялостно транспортно обслужване. Другата хипотеза, която ще бъде проверена е кои фактори оказват влияние върху избора на вида транспорт.

Изследването на потребителските предпочитания по отношение на предлаганата транспортна услуга дава основание на научния колектив да препоръча на националния железопътен превозвач да промени политиката си на развитие, въз основа което да се насочат капиталови инвестиции към нов подвижен състав и да адаптират експлоатационната си дейност към изискванията на клиентите си и

в крайна сметка да подобрят качеството на предлаганата услуга.

Подходът за провеждане на анализа включва методи и инструменти от методологията и наръчника за провеждане на функционални анализи на хоризонтални и секторни политики.

С настоящото изследване научният колектив постигна следните резултати:

- Формулирани са основните показатели за оценка на качеството на предлаганата железопътна услуга;
- Дефинирани са социалната и икономическата ефективност на железопътния транспорт;
- Идентифицирани са и анализирани показатели, които оказват влияние върху качеството на предлаганата железопътна услуга;
- Дефинирани са и са систематизирани факторите, които оказват влияние върху търсенето на пътническата железопътна услуга;
- Изведена е зависимостта между показателите за качеството на предлаганата услуга и обема на пътническите превози;
- Установена е корелационната връзка между ключовите показатели за обема на пътническите превози и показателите за оценка на търсенето на железопътен транспорт;
- Обобщени са основните критерии за избор на железопътния транспорт като начин за придвижване;
- Изведени са насоки и са формулирани препоръки за повишаване на качеството на транспортната услуга;
- Открити са тенденциите за повишаване на ефективността на пътническите железопътни превози.

Направеният анализ на пътническия железопътен транспорт извежда необходимостта от предприемането на спешни мерки в посока обновяване на подвижния състав, реконструкция и модернизация на железния път и подобряване на качеството на предлаганата транспортна услуга от БДЖ „Пътнически превози“.

Increasing the economic and social effectiveness of passenger railway freights through the incorporation of new rolling stock

The goal of the present study is to analyze the key factors that affect the behavior of people who use transport services when they choose their mode of transportation. Society's attitudes towards the means of transportation during inter-urban travel within the country have changed over the last 30 years. In that regard, the members of the research team have taken it upon themselves to describe and analyze the primary factors that affect consumers' attitudes to using railway transport, as well as identify the indicators that have the most profound influence on people's choice to use passenger railway transport.

The main research thesis of the paper is to use the analysis and evaluation of the effectiveness of the provided transport service as a basis to determine the possibilities for its further improvement, maintenance, as well as its long-term and sustainable development. Several hypotheses have been investigated over the course of the study, i.e. whether using railway transport depends on the primary indicators of speed, comfort and overall transport service. The other hypothesis which examined is which factors affect the choice of the type of transport. The study of consumers' preferences in terms of the provided transport services gives the research team reason to recommend that the national railway carrier change its development policy, which will serve as a basis for it to direct capital investments toward new rolling stock, adapt its operational activity to its customers' demands, and ultimately improve the quality of the services it provides.

The approach towards conducting the analysis includes methods and tools from the methodology and handbook of conducting functional analyses of horizontal policies and sectoral policies.

With the present study, the research team has achieved the following results:

- The main indicators for assessing the quality of the provided transport services have been formulated;
- The social and economic effectiveness of railway transport have been defined;
- The indicators that affect the quality of the provided transport services have been identified and analyzed;
- The factors that influence the demand for passenger railway services have been defined and systematized;
- The dependence between the quality indicators of the provided service and the volume of passenger freights has been outlined;
- The correlation link between the key indicators for the volume of passenger freights and the indicators for assessing the demand for railway transport has been specified;
- The primary selection criteria for railway transport as a way of moving around have been summarized;
- Guidelines and recommendations for increasing the quality of transport services have been outlined and formulated;
- The trends for increasing the effectiveness of passenger railway freights have been emphasized.

The conducted analysis of passenger railway transport outlines the necessity for adopting urgent measures towards renewing the rolling stock, reconstructing and modernizing railway tracks, and improving the quality of the services that BDZ „Passenger Services“ provides.

FACTBOX

Project №:

НИД НИ-14/2019

Project leader:

Prof. Dr. Borislav Arnaudov

Project length:

2019-2021

Team members:

Prof. Dr. Tsvetana Stoyanova
Assoc. Prof. Dr. Tashko Minkov
Assoc. Prof. Dr. Philip Stoginov
Sen. Assist. Prof. Dr. Ilia Gatovski
Sen. Assist. Prof. Dr. Vladimir Valkov
Doctoral student Blagovest Blagoev
Doctoral student Andrey Petkov

Reviewers:

Prof. Dr. Simeon Ananiev
Assoc. Prof. Dr. Dimitar Blagoev

Усъвършенстване на физическата защита на ядрени обекти и съоръжения

Гл. ас. д-р
Екатерина
Богомилова

Съвременните тенденции в заплахите за международната сигурност, като ядрената надпревара във въоръжаването, терористичните заплахи чрез самоделни взривни устройства с радиоактивни материали, киберзаплахите върху високотехнологични производствени и експлоатационни системи за сигурност, ядрената авария във Фукушима през 2011 г., при която земетресение с магнитуд от 9-та степен по скалата на Рихтер предизвика цунами, което от своя страна доведе до ядрена авария, поставят акцент върху различните измерения и степени на политиката за физическата защита на ядрени обекти и съоръжения.

Изследователският проблем е, че в прилаганата политика за физическа защита в Р България не се включва инструментариум основан на методи и модели за оценка на социалните, икономическите и екологични въздействия, в резултат на възникване на случайни или неслучайни събития свързани с физическата защитата на ядрени обекти и съоръжения. **Обектът** на изследването е физическата защита на ядрени обекти и съоръжения, а **предметът** е усъвършенстването на политиката за физическата защита на ядрени обекти и съоръжения.

Целта на изследването е да се предложи модел за подобряване на физическата защита на ядрени обекти и съоръжения, чрез използването на количествени и качествени методи и модели, основани на международната и национална правна рамка в областта на ядрената сигурност.

Резултатите от изследването са ориентирани към защита на ядрени обекти и съоръжения, въз основа на случили се извънредни ситуации (случайни и неслучайни), като са отчетени пробивите в системата за защита. На базата на тези случаи са разработени сценарии и модели за анализ на евентуални заплахи за обекти на критичната инфраструктура. Направена е икономическа и социална обосновка на решение за промени в политиката на системата за физическа защита. Целта на проекта е постигната чрез предложени препоръки за усъвършенстване на физическата защита по отношение на нейната сигурност и безопасност.

Improvement of physical protection of nuclear facilities and facilities

Contemporary trends in international security threats such as the nuclear arms race, terrorist threats through improvised explosive devices with radioactive materials, cyber threats to high-tech manufacturing and operational security systems, and the 2011 Fukushima nuclear accident, in which a magnitude 9 earthquake triggered a tsunami, which in turn led to a nuclear accident, highlight the different dimensions and degrees of policy for the physical protection of nuclear sites and facilities.

The research problem is that the implemented physical protection policy in the Republic of Bulgaria does not include a toolbox based on methods and models to assess the social, economic, and environmental impacts resulting from the occurrence of accidental or non-accidental events related to the physical protection of nuclear facilities. The object of the study is the physical protection of nuclear sites and facilities and the subject is the improvement of the policy for the physical protection of nuclear sites and facilities.

The aim of the study is to propose a model for improving the physical protection of nuclear sites and facilities, using quantitative and qualitative methods and models based on the international and national legal framework in the field of nuclear security.

The results of the study are related to the protection of nuclear sites and facilities, based on emergencies (accidental and

non-accidental), taking into account breaches in the protection system. Based on these cases, scenarios and models are developed to analyze possible threats to critical infrastructure facilities and sites. An economic and social justification for a decision on policy changes in the physical protection system is made. The aim of the project has been achieved by proposing recommendations to improve the physical protection system in terms of its security and safety.

FACTBOX

Project №:

НИД НИ-5/2018

Project leader:

Sen. Assist. Prof. Dr. Ekaterina Bogomilova

Project length:

2018-2022

Team members:

Prof. Dr. Dimitar Dimitrov
Sen. Assist. Prof. Dr. Atanas Dimitrov

Reviewers:

Prof. Dr. Tilcho Ivanov

Стратегически възможности за развитие на възобновяемите енергийни източници в България до 2030 година

Доц. д-р Нончо
Димитров

През последните години, в условията на изчерпаемост на традиционните енергоносители и динамиката на европейските стратегии, свързани с производството на електроенергия от Възобновяеми енергийни източници (ВЕИ), тенденциите за сигурност и обезпеченост са негативни и изискват ефективното прилагане на комплекс от мерки в рамките на оптимистичните сценариите за развитие. Сериозният оценъчен анализ на текущото състояние на сектора, изисква да се подчертаят слабостите и липсата на ясни приоритети, които да залегнат в стратегия за електроенергията, добита от ВЕИ, с цел устойчива електроенергийна система, както и предприемането на частични действия за осигуряване на прогнозируемо развитие на всички заинтересовани страни.

Основните цели на научната разработка са приоритизирани в две насоки – първо, обогатяване на съществуващото научно знание по изследваната проблематика и второ – информационно-аналитично осигуряване на експертен потенциал при анализирането на състоянието на възобновяемите енергийни източници и електроенергийната система на България, както и влиянието им върху електроенергийната и икономическата стабилност, имащо пряк практико-приложен ефект върху управленската практика на самите производители на ВЕИ.

Като **съдържание** изследването е разработено в три глави с по три точки всяка и следва следната логика: в първа глава е направен анализ на състоянието на електроенергийната система в България; във

втора глава е формирана методика за разкриване на стратегическите перспективи за възобновяема енергия и в трета глава са изведени стратегическите фактори за производство на енергия от възобновяеми източници до 2030 и на база на това са дадени възможни сценарии.

В изследването са използвани следните методи: анализ и синтез на научни знания и научно-приложни резултати; дедуктивен метод; метод на сравнението; метод на аналогията; метод на моделирането; клъстерен анализ; дълбочинни интервюта с експерти и анкетни проучвания; „деск-анализ“ – обхващащ проучване на специализирани научни публикации в българската и международната литература по темата и анализ на вторични данни за добри световни практики относно прилагането на подхода за управление на промените и повишаване на устойчивостта на организациите в енергийния сектор. Методиката за изследване се фокусира върху практическото използване на колективната експертиза като обосновано средство за събиране на експертна информация по въпросите на възобновяемото електроенергийно производство в нашата страна.

Основните резултати от изследването са ориентирани към възможностите за прилагане на ефективни методи за дългосрочни решения и управление, които са работещи в специфичните условия на българската електроенергийна практика. Това са методи, свързани с осигуряване на необходимата експертиза, изготвянето на възможни сценарии за реакция при възникването на енергийни кризи, изготвянето на сценарии за развитие на енергийния сектор и енергията добита от възобновяеми енергоизточници и имплементирането на дългосрочни стратегически решения и управление.

Strategic alternatives for development of renewable energy sources in Bulgaria by 2030

In recent years, under the conditions of depletion of traditional energy carriers and the dynamics of European strategies related to the production of electricity from renewable energy sources (RES), the security and availability trends are negative and require the effective implementation of a set of measures within the optimistic scenarios for development. A serious assessment of the current state of the sector requires highlighting the weaknesses and the lack of clear priorities to underpin a strategy for renewable electricity for sustainable electricity system, as well as taking partial actions to ensure predictable development for all stakeholders.

The main objectives of the research are prioritized in two directions - firstly, enriching the existing scientific knowledge on the researched problem and secondly, providing information and expert knowledge for analysis of the state of renewable energy sources and the electricity system in Bulgaria, as well as their impact on energy and economic stability, having a direct applied effect on the management practice of the RES producers themselves.

In terms of content, the study is developed in three chapters with three points each and follows the following logic: chapter one analyses the state of the electricity system in Bulgaria; chapter two formulates a methodology for revealing the strategic perspectives for renewable energy; and chapter three outlines the strategic factors for renewable energy production by 2030 and provides possible scenarios.

The following methods were used in the research: Analysis and synthesis of scientific knowledge and applied scientific results; Deductive method; Comparison method; Analogy method; Modelling method; Cluster analysis; In-depth interviews with experts

and surveys; „Desk-analysis“ - covering a study of specialized scientific publications in Bulgarian and international literature on the topic and analysis of secondary data on good global practices on the implementation of the change management approach and increasing the sustainability of organizations in the energy sector. The research methodology focuses on the practical use of collective expertise as a valid means of gathering expert information on renewable electricity generation issues in our country.

The main results of the research are oriented towards the possibilities of applying effective methods for long-term decisions and management that are workable in the specific conditions of Bulgarian energy sector. These are methods related to the provision of the necessary expertise, the preparation of possible scenarios for responding to the occurrence of energy crises, the preparation of scenarios for the development of the energy sector and energy obtained from renewable energy sources and the implementation of long-term strategic decisions and management.

FACTBOX

Project №:

НИД НИ-24/2019

Project leader:

Assoc. Prof. Dr. Noncho Dimitrov

Project length:

2019-2021

Team members:

Sen. Assist. Prof. Dr. Yuri Cenkov
Doctoral student Tsvetomira Penkova

Reviewers:

Prof. Dr. Venelin Georgiev
Assoc. Prof. Dr. Konstantin Poudin

Факултет
Международна икономика
и политика

International Economics and Politics Faculty

Тенденции, промени и прилагане на нови образователни практики в обучението по политически науки в УНСС

Гл. ас. д-р
Александър
Димитров

Настоящото изследване има за своя основна цел синхронизация на обучението по политически науки в УНСС, съответстващо на установените европейски и световни стандарти.

Това се отнася за обучението по политически науки в неговата цялост както по отношение на учебното съдържание, така и при използването на новаторски методи и високи технологии в процеса на преподаване. За реализацията на тази цел са разгледани учебните програми и методологията на преподаването по политически науки във водещите университети по света.

Двадесет и първи век изправи всички области на висшето образование пред сериозни предизвикателства, което налага и сериозна трансформация, касаеща учебното съдържание, методите на преподаване, включването на нов изследователски инструментариум и др.

В хода на изследването бяха постигнати важни резултати, сред които:

- **Преглед и обобщение** на вече завършени изследвания;
- **Обширно натрупване на данни** и последващата им обработка;
- **Пряко сравнение** между българските програми по политически науки.

- Нашето проучване показва, че програмите по политически науки в България трябва да се съобразят с редица изисквания пред съвременното преподаване на политически науки. От най-голямо значение са:
 - Интернационализацията;
 - Осъвременяване на учебното съдържание и верификация на дисциплините;
 - Внедряване на виртуални технологии и инструменти в преподаването;
 - Създаване на нови курсове, съответстващи на съвременните изисквания.
- Разработени са: едно учебно помагало за „Употреба на сравнителните индекси в политическите науки“ и методично пособие със заглавие „Съвременните технологии в обучението по политически науки“.

Trends, changes, and implementation of new educational practices in political science education at UNWE

The present study has as its primary goal the synchronization of political science education at UNWE, which must be by the established European and world standards. This applies to political science education in its entirety, both in terms of educational content and innovative methods and high technologies in the teaching process. The curricula and teaching methodology of political science in the world's leading universities were examined to realize this goal.

The twenty-first century has confronted all areas of higher education with severe challenges. They are primarily exposed to a serious transformation regarding the educational content, teaching methods, the inclusion of new research tools, etc.

During the research period, meaningful results were achieved, among which:

- Review and summary of already completed research.
- Extensive data collection and post-processing were carried out.
- A direct comparison was made between the Bulgarian political science programs.
- Our study confirmed our preliminary observations and showed that Bulgaria's political science programs must comply with several requirements for modern political science teaching. Of most significant importance are the following:

- Internationalization.
- Updating the study content and verification of the disciplines.
- Implementation of virtual technologies and tools in teaching.
- Creation of new courses corresponding to contemporary requirements.
- The project team developer guides books entitled „The Use of Comparative Indices in Political Science“ and „Modern technologies in the teaching of political sciences“

FACTBOX

Project №:

НИД НИ-18/2019

Project leader:

Sen. Assist. Dr. Alexandar Dimitrov

Project length:

2019-2021

Team members:

Prof. Dr. Sc. Trendafil Mitev
 Assoc. Prof. Dr. Blaga Blagoeva
 Assoc. Prof. Dr. Elena Simeonova
 Sen. Assist. Prof. Dr. Nikolay Krastev
 Doctoral student Bozhidar Dzhijev
 Doctoral student Catherine - Leila Sawalha

Reviewers:

Assoc. Prof. Dr. Simeon Asenov
 Prof. Dr. Sc. Tatiana Dronzina

Факултет
Приложна информатика
и статистика

Applied Informatics and Statistics Faculty

Обновяване на информационната система за университетски научноизследователски проекти на УНСС

Доц. д-р Пламен
Милев

Целта на проекта е да се разработи нова версия на информационната система за университетски научноизследователски проекти на УНСС.

Съдържанието на разработката включва функционалности, свързани с кандидатстването, оценяването и класирането на проектни предложения в рамките на ежегодния университетски конкурс за финансиране на научноизследователски проекти в УНСС, както и функционалности, свързани с управлението и наблюдението на изпълнението на университетските научноизследователски проекти в УНСС. Използваната методология за разработване на информационната система представлява класическият жизнен цикъл за изграждане на информационни системи (SDLC), който включва проучване и анализ, проектиране, програмиране, пилотно внедряване, тестване, окончателно внедряване, наблюдение и поддръжка. В резултат от изпълнението на проекта са извършени задълбочен анализ на предметната област и нормативно проучване по въпросите на финансира-

нето на университетски научноизследователски проекти от целева субсидия за НИД на УНСС, след което е проектирана и разработена информационна система за университетски научноизследователски проекти, която включва кандидатстване, оценяване, рецензиране и класиране на проектни предложения, договориране на класираните проектни предложения, отчитане и рецензиране на проектите.

Update of the information system for university research projects of UNWE

The aim of the project is the development of a new version of the information system for university research projects at UNWE. The content of the development includes functionalities related to the application, evaluation and classification of project proposals within the annual university competition for funding research projects at UNWE, as well as functionalities related to the management and monitoring of the implementation of university research projects at UNWE. The information system development methodology used is the classic systems development lifecycle (SDLC), which includes research and analysis, design, programming, pilot implementation, testing, final implementation, monitoring and maintenance. As a result of the implementation of the project, an in-depth analysis of the subject area and a normative study were carried out on the issues of financing university research projects at UNWE, after which an information system for university research projects was designed and developed, which includes application, evaluation, review and classification of project proposals, contracting of the classified project proposals, reporting and review of projects.

FACTBOX

Project №:

НИД НИ-26/2020

Project leader:

Assoc. Prof. Dr. Plamen Milev

Project length:

2020-2021

Team members:

Doctoral student Marina Marinova
Elena Nedelcheva

Reviewers:

Prof. Dr. Krasimir Shishmanov
Assoc. Prof. Dr. Rosen Kirilov

Финансовата дисциплина в ЕС – проблеми и перспективи

Доц. д-р Атанас
Атанасов

Основната цел на проекта е разработването на цялостен алгоритъм, чрез който да се измерят макроикономическите дисбаланси в страните от Европейския съюз, след

което са изследвани как тези дисбаланси се свързват по между си и какво влияние оказват върху икономическия растеж на страните членки в Европейския съюз.

Изследвана е същността на макроикономическите дисбаланси в страните членки на еврозоната и страните извън еврозоната въз основа на широк набор от показатели, които са част от Процедурата при макроикономически дисбаланси.

Разгледана е същността на Механизма за предупреждение за макроикономически дисбаланси в ЕС, както и е извършен детайлен преглед на ежегодните Доклади за механизма за предупреждение от тяхното въвеждане до настоящия момент.

Разработен е цялостен алгоритъм, чрез който се измерват макроикономическите дисбаланси в страните от ЕС, след което е изследвано как тези дисбаланси се свързват по между си и дали оказват влияние върху основните макроикономически показатели на страните членки в ЕС и в частност върху икономическия растеж. Поради тази причина детайлно са разгледани показателите с индикативни прагове ("MIP Scoreboard"), чрез които се

следят макроикономическите дисбаланси, а превишаването на праговете алармира за наличие на дисбаланси в страните членки на ЕС.

Разработен е интегрален индикатор, чрез който е възможно да се оцени колко големи са отклоненията от индикативните прагове. Индикаторът е нормиран в границите от 0 до 1, като 0 означава липсата на макроикономически дисбаланси, а 1 е възможно най-голямото дебалансиране, което е постигнато от страните членки на ЕС през изследвания период от 2007 до 2020 г., включително.

От изследването на връзката между интегралния индикатор на макроикономическите дисбаланси и икономическия растеж се установи, че когато икономиките са най-силно макроикономически дебалансираны, тогава и връзката с растежа през следващата година е най-силна.

Поради тази причина беше разработен иконометричен модел между икономическия растеж на страните членки на ЕС през 2013 г. и интегралния индикатор на макроикономическите дисбаланси през 2012 г. Иконометричният модел е подложен на детайлна диагностика, като бяха покрити всички направени тестове. В крайна сметка беше установено, че увеличаването на макроикономическите дисбаланси води до намаляване на икономическия растеж на страните членки на ЕС.

Financial discipline in the EU – problems and perspectives

The main goal of the project is the implementation of the overall algorithm by which macroeconomic imbalances are measured in the countries of the European union, after which they have studied how these imbalances are correlated with each other and what influence it has on the economic growth of the countries in the European union.

The nature of macroeconomic imbalances in euro and non-euro area countries was researched based on a wide range of indicators that are a part of the Macroeconomic Imbalances Procedure.

The essence of the Alert Mechanism for Macroeconomic Imbalances in the EU was examined, as well as a detailed review of the annual Alert Mechanism Reports from their implementation to the present moment.

A comprehensive algorithm was developed to measure macroeconomic imbalances in the EU countries and then it was analysed how these imbalances are interconnected and whether they have an impact on the main macroeconomic indicators of the EU member states and, in particular, on economic growth. For this reason, the indicators with indicative thresholds („MIP Scoreboard“), through which macroeconomic imbalances are monitored, are examined in detail, and exceeding the thresholds signals the presence of imbalances in the EU member states.

An integral indicator has been developed, through which it is possible to assess how large the deviations from the indicative thresholds are. The indicator is normalized in the range from 0 to 1, where 0 means the absence of macroeconomic imbalances, and 1 is the largest possible imbalance that was

achieved by the EU member states during the studied period from 2007 to 2020, inclusive.

From the study of the relationship between the integral indicator of macroeconomic imbalances and economic growth, it was found that when economies are most macroeconomically unbalanced, then the relationship with growth in the following year is strongest.

For this reason, an econometric model was developed between the economic growth of the EU member states in 2013 and the integral indicator of macroeconomic imbalances in 2012. The econometric model was subjected to detailed diagnostics, covering all the tests performed. Ultimately, it was found that an increase in macroeconomic imbalances leads to a decrease in the economic growth of EU member states.

FACTBOX

Project №:

НИД НИ-20/2019

Project leader:

Assoc. Prof. Dr. Atanas Atanasov

Project length:

2019-2021

Team members:

Prof. Dr. Silvia Trifonova

Assoc. Prof. Dr. Svetla Boneva

Doctoral student Snezhanka Bobeva

Doctoral student Filip Petkov

Doctoral student Anton Pramatarov

Doctoral student Jasmina Sarivanova

Doctoral student Valya Vasileva

Reviewers:

Assoc. Prof. Dr. Gergana Mihaylova-Borisova

Prof. Dr. Tatiana Hubenova-Delisivkova

Анализ на динамичните процеси в 3-мерни нелинейни социално-икономически системи

Доц. д-р Владимир Котев

ЦЕЛ

Да се анализират съвременните модели в областта на математическото моделиране на 3-мерни нелинейни социално-икономически системи и провеждане на качествен анализ на нелинейните икономически процеси чрез конструктивни методи, с цел въвеждане на нови нелинейности.

ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Предложени са два модела на 3-мерни системи.

Първият модел описва динамиката на взаимодействията между публичния, частния сектор и сектора на неправителствените организации, а вторият модел обобщава моделната система от диференциални уравнения за взаимодействието на три популации.

2. Добавени са плътностно-зависими дифузионни членове към моделните уравнения, които описват вътрешно и между видовите пространствени взаимодействия между индивидите.
3. Използвайки т. нар. модифицирани метод на най-простото уравнение и една от неговите разширени версии, сме получили и публикували ново точно реално решение както за получената мо-

делната система, така и за други частни диференциални уравнения.

Общият брой на публикациите е 6. Три са в реферирани и индексирани научни списания, съответно в световноизвестни бази данни, и три са в нереферирани списания с научно рецензиране.

Analysis of dynamic processes in 3-dimensional non-linear socio-economic systems

AIM

To analyze modern models in the field of mathematical modeling of 3-dimensional non-linear socio-economic systems, and conduct a qualitative analysis of non-linear economic processes through constructive methods, with the aim of introducing new non-linearities.

MAIN RESULTS

1. Two models of 3-dimensional systems are proposed.

The first model describes the dynamics of interactions between the public, private and NGO sectors, and the second model summarizes the model system of differential equations for the interaction of three populations.

2. Added density-dependent diffusion terms to the model equations that describe intra- and inter-species spatial interactions between individuals.
3. Using the so-called modified method of the simplest equation and one of its extended versions, we have obtained and published a new exact real solution for both the resulting model system and other partial differential equations.

The total number of publications is 6. Three are in refereed and indexed scientific journals, respectively in world-renowned databases, and three are in non-refereed peer-reviewed journals.

FACTBOX

Project №:

НИД НИ-21/2019

Project leader:

Assoc. Prof. Dr. Vladimir Kotev

Project length:

2019-2021

Team members:

Assoc. Prof. Dr. Ivan Yordanov
Assist. Prof. Dr. Veselin Boyadzhiev
Doctoral student Denislav Serbezov
Student Dobrin Atanasov

Reviewers:

Prof. Dr. Sc. Nikolay Vitanov
Assoc. Prof. Dr. Maya Mikrenska

Бизнес факултет

Business Faculty

Екоинновации за предоставяне на агроекосистемни услуги от земеделските стопанства

**Проф. д-р
Зорница Стоянова**

Потенциалът на екоинновациите в земеделието не е използван напълно, което налага проучването на възможностите и нагласите на земеделските стопани да

внедряват екоинновации и да се изследва въздействието им върху развитието на стопанството.

Основна цел на проекта е да се оцени и анализира прилагането на екоинновации за предоставяне на агроекосистемни услуги от земеделските стопанства. На тази база да се определят насоки и препоръки за динамизиране на процеса на внедряване на екоинновации за поддържане, възстановяване и подобряване на екосистемните функции.

В научния проект са използвани разнообразни методи на изследване като монографският, статистически методи, сравнителният, аксиоматичният метод. При изследването и анализа се използват анкетният метод, нормативният, анализ на данни, логистична регресия, факторен анализ, SWOT анализ и други.

Основните научни постижения и практико-приложни резултати са:

- Доразвиване и изясняване на теоретичните основи на екоинновациите за предоставяне на агроекосистемни услуги от земеделските стопанства и

разработване на методически инструментариум за проучването им.

- Разкриване на средата за развитие на екоинновации и възможностите им за предоставяне на агроекосистемни услуги от земеделските стопанства.
- Предложени са насоки и препоръки за подобряване на прилагането на екоинновации за създаване на екосистемни услуги от земеделието в България.

На базата на получените резултати може да се приеме, че прилагането на екоинновации подобрява предоставянето на агроекосистемни услуги от земеделските стопанства и е предпоставка за поддържането, възстановяването и подобряването на екосистемните функции.

Ecoinnovations for the provision of agro-ecosystem services by farmers

The potential of eco-innovations in agriculture has not been fully used, which requires the study of the possibilities and attitudes of farmers to implement eco-innovations and to examine their impact on the development of the farm.

The main objective of the project is to evaluate and analyze the implementation of eco-innovations for the provision of agro-ecosystem services by agricultural holdings. On this basis are prepared, guidelines and recommendations for dynamizing the process of implementation of eco-innovations to maintain, restore and improve ecosystem functions.

Various research methods were used in the scientific project, such as the monographic, statistical, comparative, and axiomatic methods. In the research and analysis, the survey method, normative, data analysis, logistic regression, factor analysis, SWOT analysis and others are applied. The main scientific contribution and practical results are as follows:

- Further development and clarification of the theoretical basis of eco-innovations for the provision of agro-ecosystem services by agricultural holdings and development of a methodological steps for their research.
- Disclosure of the environment for the development of eco-innovations and their possibilities for providing agro-ecosystem services from agricultural holdings.

- Guidelines and recommendations are proposed for improving the implementation of eco-innovations for the creation of ecosystem services from agriculture in Bulgaria.

Based on the results from the analysis, it can be summarized that the application of eco-innovations improves the provision of agro-ecosystem services by agricultural holdings and is a prerequisite for the maintenance, restoration and improvement of ecosystem functions.

FACTBOX

Project №:

НИД НИ-6/2019

Project leader:

Prof. Dr. Zornitsa Stoyanova

Project Duration:

2019 - 2021

Team:

Prof. Dr. Sc. Yulia Doichinova
Prof. Dr. Miroslava Dineva-Peycheva,
Sen. Assist. Prof. Dr. Kristina Todorova
Sen. Assist. Prof. Dr. Valeriya Dineva,
Assist. Prof. Dr. Anton Blagoev

Reviews:

Assoc. Prof. Dr. Hristina Harizanova-Bartos
Prof. Dr. Darina Todorova

Детерминанти и модели на конкурентното представяне на малките и средните предприятия в интернационална бизнес среда

Доц. д-р Костадин
Коларов

Проектът изследва детерминантите на конкурентното представяне на малките и средни предприятия в интернационална бизнес среда. Обстойният

преглед на публикации по темата, проведеното значимо емпирично проучване в България и последващите анализи допринесоха за създаването на нови знания за детерминантите на конкурентното представяне на предприятията в международна бизнес среда. С тези знания могат да се допълнят съществуващите теории, обясняващи интернационализацията и източниците на фирмено конкурентно предимство и връзката им с конкурентното представяне на предприятията, реализиращи международни дейности. Изследването по проекта обхваща различни групи предприятия, разграничени според техния размер, типа собственост и управление (фамилни и нефамилни), подходите и степените на интернационализация на техните дейности и достигнатите показатели на конкурентно представяне. Анализите бяха фокусирани върху личностните характеристики на предприемачите и техните потенциални наследници, както и върху детерминанти, свързани с участието на управляваните от тях предприятия в мрежи, използваната подкрепа от различен характер и

технологичните предимства на бизнесите. Приложената изследователската методология се базира основно на дедуктивния подход, и следвайки прегледа на наличните изследвания и публикации в научната област, обхвана набор от техники за идентифициране и анализ на вторични и първични данни, емпирично проучване на извадка от общата съвкупност от предприятия във всяка група. Резултатите от проекта се заключават във формирането на нови знания за връзката между основните променливи, имащи отношение към конкурентното представяне на фирмите в изследвания контекст, опериращи на глобалния пазар, обединени в няколко групи с различни показатели за конкурентното представяне и интернационализацията, и представянето на тези знания чрез серия от публикации в реферирани и индексирани международни списания.

Determinants and models of competitive performance of small and medium-sized enterprises in international business environment

The project investigates the determinants of the competitive performance of small and medium-sized enterprises (SMEs) in international business environment. The comprehensive review of publications on the topic, the significant empirical study conducted in Bulgaria and the subsequent analyzes contributed to the creation of new knowledge about the determinants of the competitive performance of enterprises in international business environment. With this knowledge, existing theories explaining internationalization and the sources of company competitive advantage and their relationship with the competitive performance of enterprises implementing international activities can be supplemented. The project research covered different groups of enterprises, distinguished according to their size, type of ownership and management (family and non-family), the approaches and degrees of internationalization of their activities and the achieved competitive performance indicators. The analyzes were focused on the personal characteristics of the entrepreneurs and their potential successors, as well as on determinants related to the participation of the enterprises they manage in networks, the used support of a different nature and the technological advantages of the businesses. The applied research methodology was mainly based on the deductive approach, and following the review of available research and publications in the scientific field, covered a

set of techniques for the identification and analysis of secondary and primary data, an empirical study of a sample of the total population of enterprises in each group. The results of the project are concluded in the formation of new knowledge about the relationship between the main variables related to the competitive performance of the companies in the studied context, operating in the global market, united in several groups with different indicators of the competitive performance and internationalization, and the presentation of this knowledge through a series of publications in refereed and indexed international journals.

FACTBOX

Project №:

ДН05/15

Project leader:

Assoc. Prof. Dr. Kostadin Kolarov

Project length:

2016-2021

Team members:

Prof. Dr. Sc. Kiril Todorov

Prof. Dr. Mitko Dimitrov

Prof. Dr. Alexander Tasev

Sen. Assist. Prof. Dr. Maria Vasilksa

Sen. Assist. Prof. Dr. Silviya Georgieva

Assist. Prof. Dr. Yordanka Ivanova

Assist. Prof. Dr. Nedyalko Nestorov

Doctoral student Braimir Yordanov

Doctoral student Krasimira

Shindarova

За устойчиви и гъвкави системи на земеделие в ЕС

**Доц. д-р Мария
Пенева**

Земеделските производствени системи в Европа са изправени пред редица предизвикателства. Тяхната устойчивост и гъвкавост, не могат да бъдат разглежда-

ни като даденост, тъй като те от гледна точка на икономика, социални и екологични ефекти и заобикаляща среда са все по-комплексни и непостоянни. В проекта на основата на концепцията за гъвкавост и устойчивост е разработена цялостна теоретична рамка, която позволява да се изследват възможностите и капацитета на сложни социално-екологични системи (каквито са земеделските) за промяна спрямо предизвикателствата на средата, като се оценяват и разработват подходящи стратегии за това. Резултатите от изследването и оценките са обобщени в тясно сътрудничество със заинтересованите страни.

В България изследването включва системата на земеделие в Североизточна България за отглеждане на зърнени и маслодайни култури. Изследването установи, че основните функции на производствената система в района, да осигурява частни и публични блага, не са гарантирани, от там и запазването на нейната устойчивост и гъвкавост. Направените анализи и оценки показаха необходимостта от комплексен и интегриран подход към при-

лагане на различни стратегии, за да се адресират различните и разнообразни проблеми, с които трябва да се справят стопаните. Решаващи се оказват стратегиите за иновации на производствените процеси и в социалната сфера, насочени към адаптиране и трансформиране на системата, като се отчетат и механизмите на политиката в сектора за подпомагане и катализиране на действията, предприети от отделните участници.

Towards sustainable and resilient EU farming systems

Europe's agricultural production systems face a range of challenges. The accumulation of the uncertainties and their potentially complex interconnections (including economic, social and environmental effects) lead to concerns about their sustainability and resilience. Both of them cannot longer be taken for granted. Within the project a comprehensive theoretical framework based on the concepts of sustainability and resilience has been developed. Thus, the research revealed the possibilities and capacities of the complex socio-ecological systems (namely the agricultural one) to change in response to the challenges, assessing appropriate strategies and developing implementation roadmaps. Research results are developed in close collaboration with stakeholders.

In Bulgaria, the study is devoted to the farming system (arable crop production) in North-Eastern Bulgaria. The case study research found out that the main functions of the production system, to provide private and public goods in the region, are not guaranteed, as well as its sustainability and flexibility. The analyses and assessments showed the need for a complex and integrated approach different strategies implementation, addressing a range of diverse problems that actors have to cope with. The strategies related to the production processes and social domain are considered crucial to trigger system's adaptability and transformability in the

future, taking into account the enabling sectorial policy to support their individual actions.

FACTBOX

Project №:

Horizon 2020

Project leader:

Prof. Dr. Mariya Peneva

Project Coordinator:

Prof. Dr. Miranda Meuwissen

Project length:

2017-2021

Team members:

Prof. Dr. Sc. Plamen Mishev

Assoc. Prof. Dr. Mariana Draganova

Assoc. Prof. Dr. Janka Kazakova-Mateva

Assoc. Prof. Dr. Hristina Harizanova-Bartos

Assoc. Prof. Dr. Zornitsa Stoyanova

Dr. Stella Valchovska

Doctoral student Maria Topchieva

Student Yulia Gazieva

Юридически факултет

Faculty of Law

Наднационални права на интелектуална собственост в Европейския съюз

Проф. д.н. Живко Драганов

Проектът обхваща проучване на източниците на правото на ЕС в областта на интелектуалната собственост и в частност на уредбата на наднационал-

ните права на интелектуална собственост, с действие на територията на ЕС. Основната цел е да се изследват връзките между вътрешния пазар и закрилата на интелектуалната собственост и да се проследи развитието на първичното и на производното право в посочената област. Приложение са намерили методът на системния анализ, формално-логическият метод, сравнителният метод и историческият метод. Изключителният характер на правата на интелектуалната собственост и тяхното териториално действие създават пречки пред установяването и функционирането на вътрешния пазар и обуславят необходимостта от регулирането на отношенията във връзка с използването на интелектуалната собственост на ниво ЕС. От една страна този въпрос се отнася до премахването на риска от това упражняването на национални права на интелектуалната собственост да създава пречки пред свободното движение на стоки и свободното предоставяне на услуги, а от друга страна той обуславя необходимостта от хармонизирането на националните законодателства за закрила

на интелектуалната собственост и от създаването на наднационални права на интелектуалната собственост, които да предоставят гаранции и ефективни средства за защита на нематериалните блага на предприятията като участници в отношенията на вътрешния пазар. Регулирането на отношенията във връзка с интелектуалната собственост от правото на Съюза се влияе най-вече от развитието на вътрешния пазар и защитата на конкуренцията, което води като последица до постоянно разширяване на закрилата с включването на нови права с действие на цялата територия на ЕС.

Supranational intellectual property rights in the European union

The project covers a study of the sources of EU law in the field of intellectual property and, in particular, of the regulation of supranational intellectual property rights, with effect on the territory of the EU. The main objective is to examine the links between the internal market and the protection of intellectual property and to trace the development of primary and secondary law in the said area. The method of system analysis, the formal-logical method, the comparative method and the historical method are applied.

The exclusive nature of intellectual property rights and their territoriality may create obstacles to the establishment and functioning of the internal market and necessitate the regulation of the use of intellectual property at the EU level. On the one hand, the problem refers to the elimination of the risk of the use of national intellectual property rights to create obstacles to the free movement of goods and the free provision of services, and on the other hand, it necessitates the harmonization of national legislations for the protection of intellectual property and the creation of supranational intellectual property rights to provide guarantees and effective means of protecting the intangible assets of enterprises as participants on the internal market.

The regulation of intellectual property by EU law is mainly influenced by the

development of the internal market and the protection of competition, which leads as a consequence to a constant extension of protection with the inclusion of new rights with effect on the entire territory of the EU.

FACTBOX

Project №:

НИД НИ-15/2019

Project leader:

Prof. Dr. Sc. Zhivko Draganov

Project length:

2019-2021

Team members:

Sen. Assist. Prof. Dr. Alexandra Valcheva

Doctoral student Gergana Ljubenova

Reviewers:

Prof. Dr. Diana Kovacheva,

Assoc. Prof. Dr. Diana Marinova

Отпечатано по договор за университетски научен форум,
финансиран със средства от целевата субсидия за НИД на УНСС
(Договор № НИД НФ-7/2022-В).

Printed with the financial support of the UNWE Research Programme
(Grant Contract No. НИД НФ-7/2022-В).

Университетската изследователска програма се администрира от
дирекция „Наука“ на УНСС.

UNWE Research Programme is managed by the UNWE Science
Directorate.

Университетска изследователска програма 2022:

Научноизследователски проекти на УНСС, приключили през 2022 г.

Редактори: доц. д-р Еленита Великова;

Дизайн: Кремена Коева

Дадена за печат: 25.11.2022

Издателски комплекс – УНСС

UNWE Research Programme 2022:

UNWE Research Projects ended 2022

Editors: Assoc. Prof. Dr. Elenita Velikova;

Design: Kremena Koeva

Printed: 25.11.2022

UNWE Publishing Complex

WWW.UNWE.BG